

"AMERISKO DEMOKRACIJO JE TREBA ZAŠČITITI"

POSANICA, KI JO JE PREČITAL PREDS. ROOSEVELT NOVEMU KONGRESU, JE VAŽEN DOKUMENT

Predsednik je v svoji poslaniciistro napadel evropske diktature in poudarjal potrebo, da se morajo Združene države zavarovati proti preteči nevarnosti. — Nevarnost vojne je sicer odvrnjena, s tem pa še nikakor ni rečeno, da je mir zjamen.

WASHINGTON, D. C., 4. januarja. — Ko je včeraj stopil predsednik Roosevelt, pred narodno zbornico v Washingtonu, je bila galerija polna tujezemskih diplomatov. Navzoč je bil tudi Hitlerjev zaupnik, ki zastopa nemško vlado v Washingtonu.

Predsednik je čital svojo poslanico, in ko jo je prečital do konca, ni bilo odobravanja ne konca ne kraja.

Roosevelt je pojasnil stališče Združenih držav oziroma potrebo, kakšno stališče naj zastopajo.

Govoril je več kot eno uro, in najbolj značilne točke njegovega govora so naslednje:

— Konci prejšnjega leta bi bila kmalu izbruhnila v Evropi vojna, ki bi se razvila v svetovni vojni požar. Po čudnem naključju je bila vojna nevarnost odstranjena, toda s tem ni rečeno, da je svetu zjamen mir.

— V inozemstvu divjajo viharji, ki predstavljajo veliko nevarnost za tri ameriške ustanove, ki so za nas oziroma za Ameriko največje važnosti. Te ustanove so: vera, ki je izvor obeh drugih, namreč demokracije in mednarodnega zaupanja.

— Tisti, ki zavrača vero, demokracijo in medsebojno zaupanje med narodi, dokazuje s tem svojim početjem, da ne stremi po miru.

— Združene države morajo to vpoštevati ter morajo biti oprezne. Vero, demokracijo in medsebojno zaupanje je treba rešiti. Rešiti se pa ne da samo eno brez drugega, kajti vse troje je nerazdružljivo povezano.

— Mi imamo nevtralnostno postavbo, ki pa nikakor ni popolna. V svoji sedanjih obliki namreč lahko deluje v obe smeri. To postavbo bo treba izpopolniti.

Značilne so bile predsednikove besede glede vzgoje mladine. Ne da bi imenoval Hitlerjevo oziroma Mussolinijevo vlado po imenu, je sleherni vedel, kam meri.

Dejal je namreč, da mora biti ameriška mladina vzgojena v drugačnem duhu kot pa vzgajajo mladino nekaterih narodov, kjer že nedoraslim fantom potisnejo puško v roko.

Omenil je, da bo posvetila administracija največjo pažnjo socijalni in gospodarski reformi, pri tem pa nikakor ne bo zanemarila zaščite dežele, o kateri se ne ve, kdaj ji utegne pretiti resna nevarnost.

Predsednikova poslanica je mojstersko delo. Nekateri jo smatrajo za pravi zgodovinski dokument.

Odmevi so bili različni.

Demokratje hvalijo stališče, ki ga je zavzel predsednik, dočim so mu republikanci že začeli — po svoji star navadi — očitati, da prikriva dejstva, in da skuša javno pozornost usmeriti v napačno smer.

V Franciji in v Angliji je dobila predsednikova poslanica ugoden odmev, nikakor pa ne v Nemčiji.

Hitlerjevo časopisje mu očita, da je bil njegov govor prežet s sovraštvom napram Nemčiji ter da namerava strmoglaviti ves svet v dosti hujšo puštolovščino kot ga je strmoglavil njegov demokratični prednik Woodrow Wilson.

Neki nemški list, ki je seveda vladino glasilo, je objavil dolg članek, v katerem skuša dokazati, da

Japonski kabinet je nenadno odstopil

MOONEY BO KMALU PROST

Prijatelji mu bodo privedli veliko slavo. — Najbrže se bo podal v London, kjer bo ostal par mesecev. — Olson bo mož beseda.

SACRAMENTO, Cal., 4. januarja. — Culber L. Olson, ki je dne 1. januarja nastopil službo kot governor države Californije, bo mož beseda in bo osvobodil bivšega delavskega voditelja Toma Mooneya, ki je že dvaindvajset let zaprt zaradi zločina, katerega po splošnem mnenju ni storil.

Tekom volilne kampanje je rekel Olson: — Ako bom izvoljen, bom popravil krivico, ki je bila storjena Mooneyu. Če kdo zasluži svobodo, jo zasluži on. Mooneya bom oprostil.

To se bo zgodilo najbrže že v soboto.

Prijatelji nameravajo privedi Mooneya veliko slavo, ki se ga bo udeležilo nad deset tisoč oseb.

Pri atentatu na udeležence preparedness parade leta 1916 v San Franciscu je bilo usmrčenih deset oseb. Sumnja je padla na Mooneya in Billingsa. Proti njima so pričali ljudje, čijih verodostojnost je bila že splošno znana.

Mooney je bil obsojen na smrt, toda predsednik Wilson ga je pomilostil na došmrtno ječo. Izza onega časa je imela država California štiri governorje in vsi štirje so zavrnili prošnje za pomilostitev.

Kot se je izvedelo iz precej zanesljivega vira, se bo Mooney podal v Anglijo, kjer bo par mesecev gost članov neovisne delavske stranke.

NIEKISHEV PROCES TAJEN

BERLIN, Nemčija, 4. jan. — Veleizdajniški proces proti Ernstu Niekischu in dvema njegovima tovarišema se je pričel v terek pred ljudskim sodiščem.

Justično ministrstvo ni objavilo obtožnice proti Niekischu in njegovim tovarišem, toda zagotavlja se, da proces ni tako senzacionalen, kot pa je bilo zatrjevano v inozemskem časopisju.

Ernst Niekisch, ki je star 49 let, je bil urednik socijalističnih in revolucionarnih listov, predno je prišel narodni socijalizem.

Dasi se je pozneje pridružil nacijskemu gibanju, je navzlic temu zagovarjal sporazum z zapadnimi demokracijami.

Niekisch je vedno zatrjeval, da ste Nemčija in Rusija avtoritarni in protikapitalistični

CEHOSLOVASKA IZGANJA ŽIDE

Iz Čehoslovaške se bo moralo izseliti 10.000 Židov. — Šli bodo v Palestino, Kanado in Južno Ameriko.

PRAGA, Čehoslovaška, 5. januarja. — Uradno je bilo naznanjeno, da je vlada pripravila vse, da pošlje iz dežele prvo večjo skupino beguncev iz Nemčije, Avstrije in sudetske pokrajine. Neko tozadevno poročilo pravi, da bo v doglednem času odpotovalo iz Čehoslovaške 10.000 Židov.

Potrebn denar za tako izselitev bo prišel v prvi vrsti od angleškega posojila 50 milijonov dolarjev. To je bilo izvedeno v prvi vrsti s sodelovanjem zastopnika angleškega finančnega ministrstva G. R. Stopforda, ki je bil član Runcimanove misije.

Vladno glasilo "Venkov" v Pragi pravi o tem:

"Poglavitni vladni cilj je rešiti begunsko in židovsko vprašanje. To pa ni nagla in nasilna rešitev. Narodni značaj nove Čehoslovaške in gospodarske sile zahtevajo pametno, stopnjevalno rešitev židovskega vprašanja."

"Vlada je v tem pogledu danes napravila prvi korak. 10 tisoč beguncev, arijskih in nearijskih, se bo v bližnji bodočnosti izselilo."

"Begunci, ki niso čehoslovaškega pokolenja — zato tudi Židje — bodo morali zapustiti našo zemljo. Vlada je odredila, da bo vsak begunec o vsem natančno poučen."

Prva skupina, ki bo odšla iz Čehoslovaške, se-toji iz 5000 Židov in 5000 Nemcev. Židje bodo šli v Palestino, za kar je že palestinska vlada izdala potrebne listine. Za prvo židovsko skupino je čehoslovaška vlada izbrala posebno velike družine. Iz Čehoslovaške bodo odpotovali zelo kmalu.

Glede 5000 ne-židovskih beguncev je bilo vse potrebno odredeno samo za 1000 beguncev, ki bodo sprejeti v Kanadi. Ostalih 4000 beguncev bo razdeljenih med razne južno-ameriške države. Precejšnje število teh bo šlo v Paragvaj. Tudi Bolivija je pripravljena sprejeti večje število teh beguncev, toda čehoslovaška vlada šele preiskuje, ako so takšne razmere ugodne za naselitev.

Za izselitev prvih 10.000 beguncev bo Čehoslovaška potrošila 140.000.000 čehoslovaških kron, 70.000 za Žide, 70.000 pa za ne-žide.

državi in bi mogli sijajno korakati po isti gospodarski poti.

DALADIER V TUNIZIJI

Množica je pretrgala policijski kordon. — Daladier je dosegel, kar je želel.

TUNIZ, Tunizija, 4. januarja. — Tunizija, ki je pod protektoratom Francije, je ministrskemu predsedniku Daladieru priredila tako veličasten sprejem, da so izginile vse zahteve po neodvisnosti dežele. Po kar je Daladier prišel v Tunizijo, je dosegel v popolnem obsegu.

Hotel se je prepričati, ako so utrdbe za obrambo dovolj močne, in je našel, da so kos svojih nalogi. Hotel je slišati osebnogotovo zvestega sodelovanja od beja Sidi Ahmeda in ga je tudi dobil. Sidi Ahmed je tudi Daladieru poklonil red Aned el Aman, katero odlikovanje je poklonjeno samo kralju, ali pa načelniku vlade.

Od Tunizijčanov pa je hotel dobiti zagotovilo, da so zadovoljni pod francoskim protektoratom in to zatrdilo je prejel v velikih demonstracijah, tekem katerih je množica prebila policijski in vojaški kordon ter se vsula po ulici, po kateri se je Daladier peljal v vladno palačo. Njegova vožnja do palače je bila podobna zmagovalnemu vhoju v mesto.

Te demonstracije pa niso bile pripravljene, temveč so prišle tako nepričakovano, da jih policija ni imela časa preprečiti. Sploščka je bila mirna, nato pa je med njo nenadoma zavalovilo in nastale so glasne ovacije.

Značilno pa je, da je bilo med množico le malo Francozov; večina so bili Mohamdanci iz Tunizije in Alžirije ter črnezi iz južne Sahare.

Ves čas svoje vožnje proti palači je Daladier slišal klice: "Vive Daladier!" in "Vive la France!" Arabci in Berberi, ki ne znajo francoško, pa so kričali v svojem jeziku: "Jalja Daladia!" in "Jalja France!"

TUNIZ, Tunizija, 4. januarja. — Ko je ministrski predsednik Daladier na banketu, ki je bil prirejen njemu na čast govoril, so tunizijski italijanski fašistični voditelji pričeli zahtevati enake pravice za Italijane v Tuniziji.

Italijani pravijo, da je mogoča samo ena iz dveh rešitev: Ali pogodba iz leta 1896, po kateri imajo Italijani enake pravice v Tuniziji, da imajo tudi svoj delež pri vladi, ali pa morajo Italijani dobiti ekstraterritorialne pravice v deželi.

RIM, Italija, 4. januarja. — Obisk francoskega ministrskega predsednika Edouarda Daladiera na Korziki in v Tuniziji je izzval nov val protifrancoske propagande v italijanskem časopisju, ki se po

MINISTRI NE SOGLAŠAJO GLEDE POLITIKE NA KITAJSKEM

TOKIO, Japonska, 4. januarja. — Ministrski predsednik princ Fumimaro Konoje je vsled spora med fašisti in liberalci zaradi politike na Kitajskem odstopil. Odstop je malo pred poldnem naznanil prvi tajnik kabineta Akira Kazami. Princ Konoje je takoj odšel v cesarsko palačo, da o svojem odstopu obvesti cesarja Hirohita.

ZASLUŽEK V RAZ- NIH DRŽAVAH

WASHINGTON, D. C., 3. januarja. — Po dognanju ameriških gospodarskih izvedencev zasluži ameriški delavci največ na dan med vsemi delavci v različnih državah. Po posameznih državah si more delavci za zaslužek ene ure kupiti:

Združene države: 7 in pol funta kruha, ali 2.1 funta mesa; Anglija 5.2 funta kruha ali 1.4 funta mesa; Francija 5 funtov kruha ali 0.8 funta mesa; Belgija 4.9 funta kruha ali 0.7 funta mesa; Nemčija 2.5 funta kruha ali 0.9 funta mesa; Italija 2.8 funta kruha ali 0.5 funta mesa in Rusija 1.9 funta kruha ali 0.3 funta mesa.

NOVOLETNE NESREČE

Oba novoletna praznika je v Združenih državah vsled raznih nezdod izgubilo življenje najmanj 260 oseb in 152 jih je postalo žrtev avtomobilskih nesreč. Drugi pa so zgoreli, utonili, se usmrtili, se zadušili, ali pa so bili ubiti pri nezdodah z aeroplanom ali kako drugače.

V tem pred vsemi drugimi državami prednjači država Illinois s 26 mrtvimi; za njo pride California, 24 mrtvih, nato pa New York z 18 mrtvimi.

Od sobote pa do torka zjutraj se je v New Yorku in okolici prostovoljno poslovalo od življenja 27 oseb. Največ med njimi se jih je usmrtilo s pištoli.

CARTER GLASS—81 LETNIK

WASHINGTON, D. C., 4. jan. — Senator Carter Glass iz Virginije je bil danes star 81 let. Ko so mu prišli čestitati, je rekel: — Čemu se brigate za mojo starost. To je vendar izključno le moja zadeva.

Na vprašanje, kako se počuti, je odvrnil: — Kot vrag.

— Zakaj kot vrag?

— Zato, ker imam enaindeset vzrokov.

Japonska uradna časnikarska agentura Domei pravi, da odstop zaradi novoletnih praznikov do četrta ne bo stopil v veljavo.

Princ Konoje je cesarju Hirohitsu podal svojo ostavko, toda cesar, ko mu bo najbrže zopet poveril nalogo sestaviti nov kabinet.

Do krize je prišlo v tem času, ko je japonska armada zavzela ogromne kitajske pokrajine, katere je sedaj treba prurediti in pospraviti upravne oblasti. To delo bo po mnenju finančnikov veljalo mnogo več, kot pa so do sedaj veljale vse vojaške operacije.

V prvi vrsti sedaj potrebuje Japonska mnogo denarja in surovih, vsled česar bo življenje domačega prebivalstva še mnogo bolj omejeno.

HONKONG, Kitajska, 4. januarja. — Navadno zelo dobro poučeni kitajski krogi pravijo, da je bilo usmrčenih "veliko število" Kitajcev v Šunkingu in da jih je še "več sto" zaprtih, ker so bili v zvezi z bivšim ministrskim predsednikom Vangčingvejem in so skupno z njim skušali skleniti mir z Japonci "proti volji narodne politike."

Čiščenje, o katerem je bilo prvič oznanjeno v nedeljo, se tajno nadaljuje in ima kitajska vlada pri tem namen preprečiti nadaljne razširjevanje "slabotnih sre."

Čunkajšek, o katerem je znano, da je zelo popustljiv proti onim, ki nasprotujejo njegovi politiki, se je slednjič in zlasti po Vangovi aferi na pritisk komunistov odločil, da zavzame strožje stališče.

SAMOMOR METODISTIČNE- GA DUHOVNIKA

SECRETARY, Md., 1. jan. — Danes se je tukaj ustrelil 62 letni metodistični duhovnik Charles Cannon. Kaj ga je poglaval v smrt, ni znano. Njegova žena pravi, da je bil zadnje dni zelo razburjen. Računi njegove fare so v redu.

POZORI!

Rojake opozarjamo, da lahko, ko naročijo posamezne komade Slovensko-Amerikanskega Koledarja za 1939, namesto, da pošljejo svoto — 50c v gotovini ali Money Odru — priložijo k naročilu znamke po 3 oziroma po 2 centa.

bi bilo za Ameriko in za Nemčijo najboljše, če bi tesno sodelovali v trgovinskem in gospodarskem pogledu.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakar, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 14th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement or Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
In Kanado	Za pol leta
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto .. \$7.50
Za četrt leta	Za pol leta

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 14th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1245

KAJ ZAHTEVAJO POLJSKI UKRAJINCI

Švicarski list "Basler Nachrichten" objavlja uvodnik o "ukrajinski bojni napovedi Poljakom". Članek je napisal varšavski dopisnik lista. V njem čitamo med drugim:

Predlog, ki ga je predložilo 15 ukrajinskih poslancev v sejni o avtonomnem statutu po Ukrajincih naseljenega ozemlja na Poljskem, je daljnosežnejši od vseh dosedanjih zahtev po narodni samoodločbi. To velja že glede zemljepisnega obsega novega predloga, ki se nanaša točno na polovico od 16 poljskih vojvodstev (banovin). Avtonomno ozemlje naj bi obsegalo v celoti vojvodstva Stanislav, Tarnopol in Volinijo, večji del Ivovskega in polezijskega vojvodstva ter nekatera okrožja v vojvodstvih, Krakov, Lublin in Bialystok, kar tvori skupno približno eno tretjino poljskega ozemlja z 9 milijoni prebivalcev, medtem ko je po poljski uradni statistiki na Poljskem samo štiri milijone in pol, po ukrajinskih podatkih pa sedem milijonov Ukrajincev. Zato pa naj bi bila po ukrajinskem predlogu ukrajinski in poljski jezik v mešanih pokrajinah enakopravna. Zunanjo politiko, obrambo in finance naj bi še nadalje vodila Varšava, vendar pa zahtevajo Ukrajinci, naj njihovi vojaški novinci služijo v domačih pokrajinah, tako da bi se tam kaj nastanjene garnizije rekrutirale samo iz domačega prebivalstva.

Isto zahtevajo Ukrajinci tudi glede uradnikov, zlasti sodnikov in učiteljev. Člani ukrajinske deželne vlade naj bi bili istočasno člani osrednje vlade, kakor to določa za Slovaško in Podkarpatsko Rusijo osnutek nove čehoslovaške ustave.

Glavno mesto "avtonomne pokrajine Halicz in Volinije," kakor naj bi se uradno imenovalo samostojno ukrajinsko ozemlje, naj bi bil Lvov.

SOCIALNE POSLEDICE POVEČANJA

Nova Imredyjeva vlada je začela svoje delo s tem, da je predložila parlamentu nekatere predloge socialnega značaja, ki se nanašajo na novo pridobljene kraje.

Vlada je namreč morala z vso naglico odpraviti nekatere pomanjkljivosti madžarske zakonodaje na socialnem področju, da ne bi novi državljani imeli vtisa, da so v socialnem pogledu prišli z boljšega na slabše. Znano je, da je bila čehoslovaška socialna zakonodaja ena najboljših v Evropi. Zato se je pokazala potreba izboljšanja položaja delovnega ljudstva tudi na Madžarskem, da se tako po možnosti zameenjajo dosedanjí čehoslovaški zakoni z novimi, ki bi jim bili vsaj po videzu podobni. Ti zakonski ukrepi pa bodo imeli tudi to dobro stran, da jih bo vlada razširila na vso državo, tako da bo večja socialna skrb za novo pridobljene kraje imela vsaj deloma ugodne posledice tudi za ostalo ozemlje.

Kakor poročajo listi, pripravlja madžarska vlada v tem pravcu zakone za izboljšanje materialnega položaja javnih nameščenecv in upokojencev, za starostna doplačila javnim nameščencom 8. in 9. kategorije, za onemogočenje dvojnih plač, za bolezensko zavarovanje in starostno zavarovanje, za draginske doklade za otroke delavcev, ki so zaposleni v industriji, trgovini in rudarstvu itd.

Ko je vlada nekatere teh zakonskih osnutkov že predložila parlamentu, druge pa napovedala, so se slišali iz opozicije glasovi: "Kaj pa z našo vasjo? Kdaj pride na vrsto agrarna reforma?" Vlada na to vprašanje ni odgovorila.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj:

KADAR hočete poslati denar v stari kraj:

se zaupno obrnite na nas, in postreženi boste točno in pošteno. Dolgoletna skušnja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.

POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA":

216 West 14th Street

New York, N. Y.

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

Novo leto 1939.

Novo leto. Slavna tradicija ga prinaša vselej v hrupu in šumu, življenju in streljanju — kdo ne pozna tiste posebne muzike, ki pretresa ozračje v trenutku, ko odbije dvanaest težkih vdarcov?

Zame bi bilo pravzaprav vsejedno, ali bi ga bil čakal, ali ne. Leta nazaj sem imel vselej košo zaobljub. Čim bolj sem bil v slabih navadah pred vdarci dvanaeste ure, toliko večje je bilo zadovoljstvo, ko smo stopali v nov dan.

Kakšne so bile te zaobljube? Tega ne, onega ne — pa kaj bi vam našteval samo svoje slabosti? Kar pogledjte vsak v svoje, pa bo slednji našel dovolj. Sicer bi bil vsak zase lahko popravil svoje napake, vsak dan sproti — zakaj smo vsi skupaj čakali baš novega leta, mi je še danes uganjka.

A vendar je povsod tako. Če zastran drugega ne, se že zavoljo teh zaobljub izplača čakati novega leta.

Ko sem letos pregledoval, kaj bi prinesel na žrtvenik novega leta, nisem našel ničesar. A vendar sem čul in čakal. Kakor da je kaj posebnega, smo okoli polnoči hodili gledat na ure in prisluškovat k oknu. Ura za uro so končavale polnoč — pogledoval sem skozi okno in pričakoval: zdaj bo. Pet minut, deset, četrť ure — kaj pa je pravzaprav? Ali so vse ure napačne? Skoraj tri četrť ducata jih gre. Res, da so redkokdaj pravilne, ker ima vsak človek svoje muhe. Za enega je dobro, da gre pet minut naprej, za drugega deset ali več.

Odprl sem parkrat okno. Bila je lepa in mirna noč, tako mirna, da se ni slišalo drugega kakor premikanje vlaka na drugi strani hiše.

Kako je vendar to? Ali ni danes novo leto? Kdo ga vendar praznuje? Res je sicer, da živim precej daleč, kakor bi rekli na robu mesta, a vendar je vse okoli mene mesto v popolnem smislu besede. Gosto zazidano, male hiše poleg velikanskih apartamentov — če bi potegnil črto ene milje okoli sebe, bi zajel najmanj pol milijona ljudi.

Da bi šli vsi ti ljudje danes spat, tega ne verjamem. Da bi bili vsi kod drugod, zopet ne gre. Navsezadnje so ulice dosti žive. A vendar ni nobenega pravega pozdrava za novo leto.

Bilo mi je kakor človeku, kateremu nekdo zmešal račune. Kake pol ure sem hodil okoli, iskal pravega časa, oziral se skozi okno in poslušal. Nikjer nič. Ko bi se bila oglašila ena sama otroška trobentica, pa bi bil zadovoljen.

Tako sem bil nejevoljen, da sem menda pozabil voščiti veselo novo leto vsem, ki so bili okoli mene. Spravil sem se spat in mesto, da bi bil spal, sem mislil, odkod je ta velika izprememba. Navsezadnje nisem samo ljudje in njihova stanovanja — vse okoli je polno raznih podjetij, pod oknom zraven železnice je Harlem River in malo bolj zadej veliki Hudson. Povsod je vse živo — pa da bi bili šli baš za novo leto vsi spat? Ali je to posledica skoro desetletne depresije? Ali uhajajo ljudem misli v kraje, koder se pretaka človeška kri? Ali je res, da je svetovno trpljenje človeštva tako veliko, da je zamrl vsak glas, ki bi se oznanjeval veselje?

Vse take in podobne misli so mi uhajale, povpraševale, toda bil sem na tistem kakor ponočnjak, ki je izpraševal svetlo luno, če mu ima kaj povedati.

Toda iz vsega skupaj sem izluščil eno: svet je vsekakor napredoval. Ko sem prišel v to deželo, ni bilo drugega znamenja veselja in zadovoljnosti kakor samo pokanje in streljanje. Posebno glasno je bilo na četrťega julija in pa ob novem letu. Res je sicer, da so te navade pojemale od leta do leta, ampak če bi bil kdo rekel, da ne bom na novoletni večer slišal niti enega poka, živžuga, trombe ali kar je že, bi mu odgovoril, da smo še vedno v Ameriki.

A vendar je bilo tako. Danes se mi to dobro zdi, ker vidim v vsem tem — velikanski napredek za našo Ameriko. Američane smo poznali, da so kakor otroci. Kadar je bilo, je vse praznovalo, kadar ni bilo, so pa tiho tiščali fige v žepih in mislili o bogati domovini. Ampak da bi bili kaj opustili, da bi se bili kaj naučili — tega ni bilo.

Prva velika narodna šola je bila in je še zanje — ta kriza. Vse jo zdravi in preganja, leto za letom čakamo, da bi se uredilo. Hooverjevo prerokovanje: na vsaki miži pečena kokaš in v vsaki garaži po dve kari. Od kokoši ni ne duha ne sluha, iz garaž je pa izginilo še tisto, kar je bilo tam pred krizo.

Vsak je bil učenjak in vsak je po svoje reševal krizo zase in za druge. Poleg navadnih ljudi so prišli na pomoč vse sorte strokovnjaki, visoke šole, reševali s pomočjo velikih števil. Rešili niso nič. Jaz so čer ne morem reči, kje smo danes z našo krizo, zdi se mi pa tako, da primeroma tam, koder smo začeli. Sam zase sem nehal računati, kdaj se bo nehala in tudi v javnosti vidim vedno manj prerokovanj ali boljše: učenih razprav. Konec koncev je tak, da vsak zase in vsi skupaj ne vemo — nič.

Na svetu je danes dosti takega, ki nam ne gre v glavo. Zastonj se vprašujemo: čemu je tako? Ni to v soglasju s tradicijo, ne ujema se s tem, kar imenujemo zdravo pamet. Vse je narobe in kakor izgleda, bo tudi ostalo tako.

Ta kriza je tudi pokazala, da je ves človeški napredek dokaj plitev. Ne rečem nič, imamo napredka na vseh koncih in krajih. Vsake sorte učene glave, velike in majhne, prazne in polne, a vse s kupaj ne morejo rešiti enega samega vprašanja.

In to vprašanje je: kako bi se preneslo iz enega kupa na drugega. Je tako: mi pridela-mo in napravimo vsega več kakor rabimo. Amer. polja rode kakor neumna. Tovarne delajo — zalog imamo cele gore. Nobene stvari ne manjka. Nasprotno: vsega je preveč.

To je sicer dobro in razveseljivo, toda od druge strani se nam kaže druga slika. Imamo kakih stotideset milijonov ljudi, katere bi razdelili tako: Petnajst milijonov je takih, ki imajo prost dostop do vseh kupov. Oni nimajo nobenih življenjskih problemov. Kar se pridela, kar se napravi in ustvari, jim je vse na razpolago. Ti imajo res življenje, da jih menda še iz raja gledajo z zavistljivimi očmi.

Druhi petnajst milijonov je zopet takih, ki so precej pri kupih. Ne pri vseh in tudi nimajo od vsega toliko, kolikor bi hoteli. A vendar jim ni potrebe. Če omeje nekoliko tisto snir, ki vodi v luksus, pa bi človek rekel, da so dokaj dobro preskrbljeni.

Ostane nam še sto milijonov ljudi. Od teh sto jih bo kako četrťino, ki za silo žive. Vsak dan sproti jim je borba za kruh, ni ga dovolj in tudi dober ni,

a upanje na boljše jih drži v bojnih vrstah.

Ostane nam še petinsedemdeset milijonov, katerim manjka več ali manj vsega. Ti ljudje bi radi prišli do tega, kar je nabranega na velikanskih kupih. A ne vedo, kako. Oni, ki varujejo te kupe, bi radi videli, da bi prišli tisti, ki rabijo, a zopet ne vedo, kako bi jih poklicali. In tako imamo pri vsem našem napredku tako uganjko, da se ji bo enkrat smejal ves svet. Kakor vendar ne? Tukaj imamo kupe, tam imamo množice, pa ne vemo, kako bi se spravilo to skupaj.

Če bi kovač iz meseca padel na zemljo in ostal seveda živ in cel, bi rekel po naši zdravi pameti tako: ali kupe prevale do ljudstva ali pa ljudstvo pustite do kupov.

Mogoče se bo enkrat res zgodilo. Do tistega časa pa pravijo ljudje tako: kup je vrednost. Kdor hoče jemati, mora prinesiti tudi vrednost v obliki denarja, drugače ne more živeti.

Dobro. Torej rabimo denarja. Imamo ga dovolj za vse, a težave so zopet, ker je spravljen na velikih kupih. Kdo hoče do njih, mora dati ali delo ali blago. Dela ni, blaga pa nima — torej? Pa smo tam, koder smo začeli. To še pravi: že deseto leto visimo med imam in nimam.

In bratje moji, biti skoro deset let v takem položaju, se pozna. Pozna na vseh, na meni in tebi. Zajeda se vedno globje v duše tistih, ki nimajo, ki trpe. Pred velikimi življenjskimi vprašanji razpadajo v prah in pepel celo take tradicije, kakor je proslava novega leta. To ste gotovo zapazili tudi vi, kjer že živite. Če ni bilo vse tako mirno kakor okoli mene, je bilo pa vsaj v printeri s časi, ko je bilo vse drugače v naši Ameriki.

Prosim vas, to je vendar tradicija, ki bi morala biti sveta. Tako so delali očetje ameriški in prehajalo je od roda do roda skozi vsa stoletja. A vendar izginja. In ne samo to. Zakaj tradicija ima bratov in sester, kamor pogledamo. Amerika — dežela bogastva — zaeno dežela reve. Dežela svobode in sužnosti, dežela taka in taka. Ali vidite, kako se dviga v javnosti glava za glavo in vpije: ohranimo vse ameriško. Če pogledate publikacije, kdo so ti patriotje, boste kmalu zapazili, da so iz vrst tistih petnajstih milijonov, ki imajo vse kupe na razpolago. Mesto, da bi povedali, da so zadovoljni z razmerami, kakoršne so, pa vpijejo: rešimo našo tradicijo, naše institucije, naš način življenja, naš standard — našo demokracijo.

Ja, ta naša demokracija. Ba je ni nič napačnega z njo. Ba je ni to nekaj najboljšega, kar se je iznašlo ali razvilo do danes.

Jaz ne smatram demokracije za nekaj, kar nas srečuje tedaj, kadar govorimo, pišemo ali volimo. Nak, demokracija je veliko več. Je z nami noč in dan od prvega diha do zadnjega slovesa. Z nami živi dan za dnem, z nami spi, živi, kjer živimo mi, je, kar jemo mi. Kadar kupujemo ali prodajamo jemljemo ali dajemo, delamo ali štampamo — v vsem je demokracija. Ona gre z nami, kamor nas vleče srce in ostaja žalostna z nami, vsa naša oblika in pomanjkanje, vsi naši milijonari in bogatini, pa tudi vsi naši reveži. Če je prava, je povsod, ako je pa ni — je nepravna, lažnjiva.

Demokracija je ramee, sistem, v katerem živimo. Če je ta sistem dober in pravičen napram vsem, pošten in uslužen vsem, potem je dober. Ako pa ustvarja razmere, kakoršne imamo in poznamo — na eni strani v dobi enega samega človeškega življenja milijardarje, na drugi pa stomilijonski proletarijat — potem ta demokracija ni dobra, ni zdrava, ni pravična in zato tudi ni potrebna. Tisti, ki jo branijo ne store tega zastran nje, ampak zastran njih samih. Kadar vpije bogatin, da je domovina v nevarnosti, misli seveda samo na tisto domovino, ki spada pod poglavje: moje. Kadar vpije politik o domovini, tradiciji in institucijah, misli na sebe in svoj dohodek. Demokracija z vsemi pridavki je samo plahta, ki pokriva krivice.

Mogoče je moje novoletno doživetje malenkost — toda brez pomena ni. Na svetu je že tako urejeno, da se mora nekako rešiti vsak problem, ki pride na vrsto posameznikom ali skupinam. Če pri taki rešitvi padajo tradicije, glave in sistemi, je samo naravno: zra-stla voda potaplja vse, zdravo in nezdravo, koristno in škodljivo.

Da imamo že deseto leto krize, pomenja samo eno: tisti, ki imajo, vladajo. Z vsemi silami hočejo, da obdrže, kar imajo v premoženju ali politiki. Zato čakajo neke nevidne sile, ki bi prišla sam ne vem odkod in spravila vse skupaj v stare tečaje. Tako je bilo v preteklosti, zakaj bi ne bilo danes?

Zakaj je bilo, pa ni več — je vprašanje, ki si ga vsak zase lahko postavlja vsak dan pred vsem, kar vidi, sliši in izkusí. Lahko na ta vprašanja odgovarja, ali pa molči, je vsejedno. Zakaj z vsem tem si kra-deš svoj čas in zavašaj svoje zdrave možgane na kriva pota. Ne vprašuj: zakaj. Če je problem pred tabo, ga reši, kakor veš in znaš. Včasih bo rešen dobro, včasih slabo — to ni važno. Važno pa je, da ga nimaš več.

Pri nas se toliko vpije o dobrotah tega, kar imenujemo ameriška demokracija in o strahotah tega, kar imenujemo fašizem, nacizem ali komunizem. Večkrat premišljam vse to in prihajam do posebnih zaključkov. Zdi se mi, da je ameriška demokracija in z njo več ali manj vse druge demokracije — kakor nekaka "frej-ura." Sto ljudi se spusti v tek do kupa — prvih deset pobere vse in previdno spravi seveda samo zase. Druhih devetdeset si pa briše pot in uživa prostost — zrak. Drugega namreč ni-ma.

Ameriška demokracija je politična demokracija, dobra za tiste, ki imajo. Kdor nima, je kar lahko brez nje. Za kmeta ni važno, kdo pobira davke od njega, za delavca tudi ni važno, kdo ga bo nadzoroval in jemal od njegovega zaslužka. Važno pa je za oba, da dobita toliko iz svojega truda, da bi bilo dovolj za življenje svojih in za prispevke drugim.

Kaj pa, če fašizem, nacizem in komunizem niso drugega, kakor zamenjanje politične demokracije z ekonomsko? Ne zmagujute z glavo, zakaj obeh skupaj ni mogoče imeti. Bi morali biti drugi ljudje, kakor sino danes.

Nič se ne jezite, kaj delata Hitler in Mussolini z Judi. Slabše se jim ne godi, kakor se je našim primorskim Slovincem, ne da bi kdo vedel za to. Judje so finančna moč in zato slišite toliko o njih medtem, ko so vse hujša trpljenja morali naši bratje prenašati kar v tihi žalosti in kar sami.

Marsikaj pada v naši Ameriki, marsikaj se podira po širnem svetu. In ni to pojav, kakor meteor pod inočinim nebom, ampak nekaj, kaj je bilo z nami od nekda. Ker pa ni bilo zrelo, je čakalo stoletja. Danes je tukaj. In če ne rešimo mi s pametjo, bo rešila narava sama po tistih večnih zakonih, ki delajo noč in dan brez naše pomoči in naše vednosti. Zakaj, če bi ne bilo teh večnih zakonov, bi ne bilo nikdar tega sveta, kakor ga poznamo in bi ne bilo nikdar tiste bodočnosti, ki prihaja — ne več samo za nekatere, ampak za vse.

Novo leto. Mirno in tiho je prišlo, bomo videli, kako se bo nehalo.

Peter

Zgaga

Mlad profesor je sedel s svojo ljubico v vrtni lopi.

Objemala sta se in poljubovala, naenkrat je pa pričelo grmeti.

Toda profesor je profesor. Med objemi in poljubi je štel bliske, pazil kako so dolgi in proti računal, koliko elektrike je v vsakem.

Kmalu se je zvedrilo. Pred odhodom je rekel dekletu:

— Precej natančno sem izračunal, da je bilo v tem viharju potrošene elektrike za dvanaest milijonov dolarjev.

Ona si je nekoliko popravila lase ter strastno odvrnila: — Kaj, za dvanaest milijonov dolarjev? — In je smeje in pomembno dostavila:

— Pa se je izplačalo, kaj ne?

Zakon brez ljubezni je zelo drag za ženske, za moške je pa draga ljubezen brez zakona. Najbolj nesrečna ljubezen brez zakona pa je boljša kakor nasrečnejši zakon brez ljubezni.

Lastnosti, ki jih ženska res ima, je ne delajo smešne, ampak samo ti-te lastnosti, ki bi jih rada imela.

Sedemletni fantiček je prišel v šolo. Malo prepozno, toda zaračunava obraza.

— Kje si bil? — ga je vprašala učiteljica.

— Doma. Pri nas bomo danes mogle fantka dobiti.

— Ali ste ga že dobili? — je hotela vedeti učiteljica.

— Ne, ampak dobili ga bomo.

— Kako pa veš, da bo fantek?

— Ko je bila lani mama bolna, smo dobili punčko. Danes zjutraj je pa oče zbolel.

Pri ženskah ni važno to, o čemur govorijo, ampak to, o čemur molče.

Nekdo je iznašel stol, ki ga je mogoče naravnati v osemdeset različnih pozicij.

Iznajdba se bo obnesla. Tovarna, ki bo izdelovala take stole, bo imela dosti naročil.

Vsak politik ga bo kupil.

Ljubosumne ženske ne mislijo nikdar nič slabega o moških, ampak samo o ženskah.

V New Yorku so trgovine, v katerih prodajajo trgovci novo in ponošeno obleko.

Rojak je pomerjal nove hlače. (Pet dolarjev jih je cenil trgovec, pa mu niso posebno u-gajale.

— Ali imate še kaj drugega?

— Da, imam še par hlač, ki so bile samo enkrat ali dvakrat nošene. Danes zjutraj sem jim kupil od nekega milijonarja na Park Ave. Niti zlikal jih nisem, niti dobri pregledal. Toda izpod osemih dolarjev jih ne dam.

— Pokažite!

Izvekel je iz omare ponošene hlače, katere je rojak le nevoljno pomeril. Ko jih je pa imel enkrat na sebi, se mu je takoj zjasnil obraz.

— Dobro. Vzel jih bom. Tukaj je osem dolarjev. Jih bom kar na sebi obdržal. One, v katerih sem prišel, mi pa zavijte.

In zelo se mu je mudilo iz trgovine.

Ko je bil kakšnih pet blokov vstran, je potegnil iz žepa denarico, ki jo je bil pri oblačenju otipal.

Kupčija je bila že sklenjena, toda denarnica je bila prazna.

Dotični trgovci v vsake ponošene hlače vtakne staro denarnico, in kakor kaže, se mu ta trik včasí dobro obnese.

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih naselbin

OB TRIDESETLETNICI

Bilo je leta 1905, ravno na božični dan, ko sem odšla iz moje rojstne hiše v vasi Srednji Lipovec, fara Ajdovec proti Ameriki. V ljubljani smo, kjer je bil moj bratranec takrat pri vojaki, prebili noč kar v kantini.

Na Štefanji dan smo odšli proti Parizu in naprej proti Havru. Dne 30. decembra sem se vkrcala na parnik La Touraine, ki me je odpeljal proti objavljeni deželi Ameriki. Prišla sem 13. januarja leta 1906 v Cleveland, k mojemu bratu Franku Grivec, ki je sedaj mrtav. Ker je bil brat takrat še neoznanjen, sem si morala seveda službo poiskati. Prva moja služba je bila pri Blažu Modicu v "Ribnici", kajti že takrat so v Clevelandu Slovenci imeli "Žuženberg" in "Ribnico."

Bila sem v Jolietu, Ill., nato sem se pa leta 1921 preselila v Chicago, kjer sem nekaj časa imela grocerijsko prodalno, nato ap rooming house, dokler ni ta nesrečna depresija prišla, ki še danes drži.

Naročnica Glasa Naroda sem 27 let.

Ker je veliko mojih sošolcev po širni Ameriki, ako bo kateri čital te vrstice, bi ga prosila, da se oglasi. Večkrat se domislim na naše rojstne vasi, kjer so mi potekle breskrbni dnevi, posebno ob božičnih praznikih. Denarno siromašni, vendar smo bili veseli vsega, kar smo imeli. Toda vse je minilo, kot pravi pesem narodna.

Sedaj v zimskem času je najboljša kratkočasja dobro berilo in to je Glas Naroda, ki prinaša lepe romane, poučne članke ter spise Mr. Keržeta, Mr. Bukovinskega in Petra Zgaga. Upam Zgaga, da se ti je no ga pozdravila. Pridi sem v

Minnesota. Tukaj je dober zrak za pljuča; dasiravno je danes 25 stopinj pod ničlo pa ti leca pordeči in duha izbistri. Torej Zgaga, na noge in pridij sem po zdravje.

Sedaj pa prosim urednika malo potrpljenja z mojim dopisom in pozdravljam vse rojake širom Amerike in jim voščim veselo Novo leto 1939.

Frances Lukanič, roj. Grivec
203 So. Second Ave.
Chisholm, Minn.

BARBERTONSKA NOVICE.

Dne 26. decembra 1938 je umrla za pljučnico Mrs. Marjana Župec, po domače Znidarjeva mati, pri svoji hčeri Mrs. Ančki Tancek v Magadoru. Doma je bila iz Podpeči, fara Preserje pri Ljubljani, od koder je nekako pred 12 leti prišla k svojim otrokom v Barberton. Tu zapuša dva sinova, Johna in Joe Župec ter tri hčere, Mrs. J. Zalar st., Mrs. M. Platnar ter Mrs. Tancek, kjer je zadnje čase živela. Naj ji bo lahka ameriška zemlja, ostalim pa iskreno sožalje.

Takaj v Barbertonu sta se poročila Mr. Stanley Petrič in Mrs. Annie Križaj. Poročil se je tudi naš dobro poznani trgovec z vinom na debelo in drobno, Mr. Frank Kranjc z Mrs. Frances Pogačnik iz Newburga.

Vsem naše iskrene čestitke! Ker so minuli božični prazniki in z njimi seveda tudi advent je čas, da se začne tudi z veseljami in drugimi prireditvami.

Naš pevski zbor "Javornik" je sklenil, da priredi svoj koncert v soboto 14. januarja ob 7.30 zvečer v dvorani samostojnega društva "Domovina" na 14. cesti.

Tem potom vabim vse naše Barbertončane, kakor tudi naše rojakov v Girard, O. (Ti so nam že obljubili, jih pride cel bus kaj ne Mr. Gabrovšek?) Vabim sploh vse Slovence in Slovenke iz bližnjih naselebin.

Program se obeta prav bogat. Peveci in pevke se pridno uče. Saj to je tudi nekaj vredno, ko imate priliko slišati tukaj v Ameriki rojene fante in dekleta, ki vam zapoje kot v starem kraju. Po koncertu bo ples, za katerega bo skrbel L. Srebarjev orkester iz Clevelanda. Vrteli se bomo magari do zore. — H koncu vam želim srečno in veselo Novo leto 1939!

Andrew Blazich.

ADVERTISE in
"GLAS NARODA"

To the Stockholders of
SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY

PLEASE TAKE NOTICE that the annual meeting of stockholders of the SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, a New York corporation, will be held on January 14, 1939 at 2 P. M. at the principal office of the corporation, 216 West 18th Street in the Borough of Manhattan, City, County and State of New York for purposes of (1) acting upon reports of officers; (2) electing directors; (3) appointing two inspectors of election; (4) ratifying the acts of officers and directors of the corporation; and (5) transacting any other business that may properly come before the meeting.

Dated, New York, N. Y.
January 5, 1939

Frank Sakser,
President
(1-5 & 12)

KNJIGE

Vodnikove Družbe ZA LETO 1939

V zalogi imamo knjige Vodnikove Družbe za leto 1939. Kdor jih hoče naročiti, naj pošlje:

\$1.35

LETOŠNJA ZBIRKA VSEBUJE SLEDEČE KNJIGE:

TRETJI ROD: Povest

Spisal LOJZE ZUPANC

VEČNE VEZI: Povest

Spisal DR. IVO ŠORLI

KARADŽORŽEVCI: Zgodovina

Spisal: J. OROŽEN

VODNIKOVA PRATIKA

(4 KNJIGE)

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET : : : NEW YORK, N. Y.

Nekaj
posebnega!

Naročite še danes!

VSAKEMU,
ki naroči Slovensko-
Amerikanski KOLE-
DAR za leto 1939, po-
šljemo...

PANORAMNO SVETOVNO RAZSTAVO v barvah. Raz-
stavo bo odprta mesec aprila 1939. Na razstavi strani
panorame je ZEMLJEVID MESTA NEW YORKA, na
katerem so označene vse ulice, ceste in avtomobilne
ceste, parki itd. Na njem je natančno znamenitost, podolgi,
cerkva, restorani, univerza, gledališča, kopališča in
tovariš. Zemljevid meri 19 x 25 inčev.

AKO NAMERAVATE
OBISKATI SVETOVNO
RAZSTAVO VAM JE TA
ZEMLJEVID NEOBHO-
DNO POTREBEN.

OGROMNOST SVETOVNE
RAZSTAVE V NEW
YORKU BO SLEHER-
NEGA PRESENETILA

Izšel
je

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR

1939

POVESTI ZGODOVINA HUMOR
ZEMLJEPISE GOSPODINJSTVO
NARAVOSLOVJE
RAZNOTEROSTI NAVODILA

50c s poštnino

Naročite pri:

Ne zamudite te prilike!

Slovenic Publishing Co.
216 West 18th Street New York, N. Y.

"ODPRTA NOC IN DAN SO GROBA VRATA..."

Dne 30. decembra zjutraj je preminil v Clevelandu Ferdinand Pečnik, znan pod drugim imenom Frank Baker, star 66 let. Umrl je v Charity bolnici po par tednih težke bolezni. Mnogi se bodo spomnili tega imena, ko je bilo pred leti poročano o njem in o njegovi sorodni, ki je že preminila. Omenjeni par je tisti, ki je bil od zlikovcev oropan za \$12,000 v svojem stanovanju na Lakeside Ave., kamor so prišli trije pobalini in so zahtevali denar, spravljen v kovčegu. Ko ni sta hotela izročiti denarja, so ju zlikovci tepli tako dolgo s palicami, da sta bila vsa ranjena, nakar sta jim izročila denar.

Dva izmed teh so potem našli, tretji se je izgubil neznano kam.

Rajni je doma iz Prekmurja, od Lutemberga. V Ameriki je dobil delo na pošti pri pošiljanju poštinskih paketov. Bil je zvest in zanesljiv delavec in varčen, dokler ga niso, kakor zgoraj omenjeno, oropali mladi roparji. Zatem je zbolela njegova žena in bila mrtvoudna več let. Po smrti žene je šel na stanovanje k sestri svoje žene, kjer je ostal, dokler ni bil odpeljan v bolnišnico, kjer je preminil. V stari domovini zapuša dva sina in eno hčer.

V Clevelandu so našli mrtvo v postelji Terezijo Runjevca, staro 65 let. Bila je poznana med Slovenci in Hrvati v Clevelandu, ker se je vedno nahajala v njih družbi. Zlasti se je zanimala za Oltarno društvo. Mrs. Runjevca je bila več let vdova. Dan pred smrtjo je še opravljala hišna dela. Po očetu se je pisala Skeja in je bila doma iz Dubrave na Hrvatskem, odkoder je dospela sem leta 1905.

Te dni je preminila po dolgi in mučni bolezni v St. Lukes bolnišnici v Clevelandu dobro znana Anna Žagar, roj. Jagodec, stara 64 let. Zapuša zaljučnega soproga in 4 otroke, ter več vnukov in vnukinj. Rojena je bila v vasi St. Leonard, fara St. Urska gora na Gorenjskem, kjer zapuša dve sestri.

Dne 24. decembra je v Bradock, Pa., za srčno hibo umrl

ZANIMIVA PROSLAVA V WAUKEGANU

Povabljen sem bil kot zastopnik lista Glasa Naroda, da si ogledam filmske slike iz stare domovine v Slov. Nar. Domu v soboto zvečer, dne 7. januarja ob 7.30. Značilno bo to, da bodo navzoči tudi oni, ki so bili ob snemanju slik navzoči in bodo razlagali: za Dolenjsko Tony Žagar; za Zaplano in vrhniško okolico Ignac Jereb; za druge kraje, Dunaj, Prago, Jugoslavijo, Italijo, Dalmacijo, Črno Goro, Hrvatsko in Ogrsko dr. Andro Furlan.

Videli boste značilen spomin, ruskih jetnikov, ki so pri Bohinjskem jezeru nosili hrano in municijo, pa so postali žrtev italijanskih granatov. Tam, kjer so pokopani, stoji kapela in na nji napis:

Potomeci ostanite si edini,
Da zaman nismo naše krvi
prelili —

Sredi pokopališča je križ in na njem napis:

Tuji prej, zdaj bratje ste postali!
Ko so grobove vam skopali —
Zarko sevaj solnce vam planinsko,
Pokoj dihaj jezero Bohinjsko!

Želeti bi bilo, da se naš slovenski narod, kakor tudi bratje Hrvatje polnoštevilno udeležijo. Mr. Furlan vam bo vse bolj natanko razložil, ker on je tam hodil in jemal slike, in ga vam bo mogoče vprašati to in ono.

Ne zamudite prilike, katere se vam nudi sedaj. Predstava bo trajala kake tri ure. Čeravno živimo v tujini, bomo v duhu in spominih v našem rojstnem kraju.

Pridite in ne pozabite!

Math Warsek.

Naročniki!

Pazite na ŠTEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, druga dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina poteče. Naprimer: —
12.30.38

TO POMENI, da vam je naročnina potekla 30. dec. 1938

Pošljite pravočasno, da nam prihranite nepotrebno delo pošiljanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

Frank Safran, star 58 let in rojen v Gotni vasi pri Novem mestu na Gorenjskem. V Ameriki je živel 36 let in tu zapuša ženo, štiri sinove in omoženo hčer, v Clevelandu sestro in v Milwaukeeju brata, v stari domovini pa brata in sestro.

Zadnje dni je umrla v Oglesby, Ill. Alojzija Jazbec, roj. Simene, stara 41 let in doma iz Mekinje pri Kamniku. Tu zapuša moža in štiri otroke. Istega dne se je Angela Ranigaj, njena sestra in žena iz ugledne družine, ne da bi vedela o smrti prve, podala v bolnišnico, v kateri je srečno prestala težko operacijo in zdaj se zdravi doma.

PRODAM —

\$110.— vredno Hohner Piano Harmoniko, 120 basov, trikrat uglašeno, z oktavskim registrom. Harmonika je rabljena le par mesecev. Poleg dam lep kovček. Kateri želi kupiti, naj se obrne na:

FRANK SETRAJCIC
634 Georgia Street E.
Vancouver, B. C., Canada

USPEH SLOVENKE V RADIU.

Vsako soboto ob 11.45 poje Rozi Mlakar slovenske in angleške pesmi na radiopostaji v Sharon, Pa. Rozi je stara 21 let in njeno lepo petje zanje pohvalo z vseh strani. Vsi rojaki, ki jih doseže ta postaja bi jo morali slišati.

VOŠČILO.

Poveljnik jugoslovanske ladje "Jadran", kapitan fregate Jerko I. Kačič-Dimitri, častnik, podčastniki, kadetje, kaplarji in mornarji, spominjajoči se nedavnega zgodovinskega obiska v newyorški in bostonski luki, z vernimi manifestacijami svoji stari in edinstvu našega naroda, pošiljajo svoje pozdrave ameriškim Jugoslovancem in jim voščijo srečno Novo leto 1939.

Ako Vas zanima lepo čtivo, naročite si Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1939.

IZ JUGOSLAVIJE

smo zopet dobili zalogo blaga ter po sebi oproročamo: SUHE GOBE, FI-NO AJDOVO IN KORUZO MOKO, PROSENO IN AJDOVO KAŠO, JESPRENJI, FIŽOL, BUČNO OLJE, KNAJPOVO IN RŽENO KAVO, itd.

ŠPANSKI ŽEFAN v št. po 30c in 50c. — MUŠKOPLET, LORBER JAGODE, MAJERON PLEVCE, OGERSKA PAPRIKA v št. po 25c in 40c.

KNAJPOVA ZDRAVILA, kakor KAMELICE, TAVZENTROŽE, EN. ČJAN, LAPUH, LIPOVO CVETJE, PLJUCNIK, BEZGOVO CVETJE itd. v št. po 25c in 40c.

MARIA CELJSKE KAPLJICE za želodec, velika stekla. \$1.25.

Glavno zastopstvo in edina zaloga v Ameriki svetovno-slavnega "BAHOVEC PLANINKA" ZDRAVIL-NEGA ČAJA. — Cena 1 št. \$1.00, 3 št. \$2.90.

BLASNIKOVE ALI DRUŽINSKE PRATIKE po 25c komad.

Dokler bo zaloga trajala, bomo poslali z vsakim naročilom, ki znaša več kakor \$1.00 naš lep VELIK STENSKI KOLEDAR; z naročili \$2.50 ali več pa KOLEDAR in zraven še lep STA-ROKRAJSKI PIPEC.

Pošljite naročilo takoj ali pišite po cenik. Dopolnila zadostuje.

STEVE MOHORKO CO.
704 SOUTH 2nd STREET
MILWAUKEE, WIS.

"VENERA."

Kot povsod, tako tudi v Detroitu, so postale kulturne prireditve zadnje čase zelo, zelo redke prikazen. Vzrokov zato je več. Glavni je pa seveda ta, da se "potapljam" v angleško morje. Vzlic tej stagnaciji imamo pa v Detroitu še vedno krožek navdušenih igralcev, ki so pripravljeni ob priliki žrtvovati čas in denar za stvar, ki jim je takorekoč prirasa k sren. Ti igralci, ki jim kulturna "žilica" ne da miru, se baš sedaj pridno vadijo za eno izmed najduhovitejših komedij v slovenskem jeziku, "Venere" ki bo vpri-zorjena v nedeljo dne 15. januarja v Slovenskem delavskem domu na 437 So. Liver-
nois Ave., Detroit, Mihe. pod pokroviteljstvom Slov. delav. doma in socialističnega kluba 115 JSZ.

Rojaki iz Detroitu, Kanade in Toledo, O., so prijazno vabljeni, da se udeležijo te sijajne komedije v največjem številu in s tem dajo priznanje in pogum kulturnim delavcem. Komedijska vsebina neprekosljiv humor. Imena igralcev vam pa jamčijo, da bo tudi izborna vpri-zorjena. Torej na svidenje v nedeljo 15. januarja v Slov. delavskem domu!

Frank Cesen.

Naročite se na "Glas Naroda," najstarejši slovenski dnevnik v Ameriki.

Za ljubitelje leposlovja

CYKLANEM. Spisal Janko Kersnik (136 strani.) Kersnik je pisal v Jurčičevem duhu. Svoj slog je znal tako prilagoditi Jurčičevemu, da je po Jurčičevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cykla-men" je ena njegovih najboljših po-vesti.
Cena \$1.00

MOLOH. Spisal Janko Kač. (198 strani.) Pisatelj je segel v dobo, ko so začele graditi tovarne na Štajerskem in ko je vse vrelo v nje. Vrelo v nje in jih uničevalo. Strašno maščevanje razočarane matere.
Cena \$1.00

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI. Spisal Janko Kač. (117 strani.) Štajerski rojak Kač ni do svojega štiridesetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisati krajše črtice, ki jih vsebuje ta zbirka, nato je pa zaslovel s svojim romanom "Grunt."
Cena 85c.

IZZA KONGRESA. Spisal Ivan Tavčar. (548 strani) Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devet-najstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman. Cena . \$2.50

KLEOPATRA. Spisal Rider Hagard. (283 strani.) Zgodba o čudoviti egipčanski kraljici, ki je gospodovala vsemu takratnemu svetu. Rimski vladar je iskal milosti in ljubezni pri nji. Njeno razkošno in razuzdano življenje ter njena tragična smrt.
Cena \$1.45

KRISTOF DIMAČ. Spisal Jack London. (404 strani.) Eno najboljših del znanega ameriškega proletarskega pisatelja, ki je dobera poznal življenje vseh slojev, ker ga je sam doživljal. Njegova dela so prestavljena v vse kulturne jezike.
Cena \$1.00

Slovenic Publishing Company

NAPOLEONOVA LJUBEZEN

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje

(7)

Napoleon se je zelo razveselil, ko je prišla. Ta mesec dni, ko je ni imel pri sebi, je bil izpremenil njegovo hrpenje v pravo strast. Zdaj je ni ljubil več samo s čut, ampak iz dna duše, kakor ni ljubil še nikogar v svojem življenju.

Njegovo nekdanje nagnjenje do Jožefine je bilo vroče. Mladi poveljnik armade v Italiji je med svojimi kratkimi, upornimi pohodoma skoraj divjal ob spominu na kreolke, ki mu je prva znala razvihariti kri. Nato je njegova bolna razdraženost ponehala; spoznal je bil Jožefino. Ljubila ga ni, močitevi ji je bila samo zadnja izhod. Toda Napoleon se ni varala in zasmejovala, ko se je norčevala iz "generalčkov" strastnosti. Že pred odpravo v Egipt jo je družila v zvezi s pravi samo prijetna navezanost s slučajni, ni nežnimi povratki, ki so pa nastopali čedalje redkeje. Po vrnitvi v Francijo se je hotel dati ločiti, in le Hortenzine in Evgenove solze so ga odvračale od te namere. Poslej je ob staljal Bonapartov zakon samo še navzven. Jožefina, pri kateri se je že oglašala starost, se je bila odrekla svojih prilog. Toda Napoleon se ni več stesnjeval zaradi nje. Dame njegovega dvora, izralke in meščanke so ga kratkočasile kar zaporedoma. Imel je povrhu razmerja, celo z gospo Duchatelovo, z gospodjo Georgevo in Eleonoro Denuelovo. Zabavale so ga, zbujale njegovo radovednost in ga zadovoljevale. Nobena pa ga ni bila globoko presunila. Ko je kot cesar srečal Marijo Walewsko, je ljubil v resnici samo moč in slavo. Toda mlada Poljakinja s svojimi jasnimi očmi je bila pravila to leno sree v nemir. Njen odpor, njena skromnost in nesebičnost, njena ljubezen do domovine, ki je pomenila Napoleonu najvišjo vseh čednosti — vse te lastnosti so bile zadele tisto, kar je bilo še človeškega v njem. Kadar je bil z njo, je iz čustvene nujnosti pušal "cesarja" pred vrati. Mariji Walewski je hotel biti samo prijatelj, preprost ljubimec, in je zato skušal doseči, da bi pozabila vse, kar je bila pustila zaradi njega in česar ji je bilo v posebnih trenutkih gotovo žal.

Nujno življenje v razpadajočem gradu, kjer sta našla zavetje, je bilo zelo enolično. Marija Walewska, ki so jo bili vsi ti dogodki pretresli in zbegali, je tu polagoma spet nalajala sebe. molčeča, časih nekoliko osor-

Napoleon jo je zjutraj zapustil, da se je z Berthierjem, Maretom ali Savaryjem lotil dela. Opoldne sta skupaj obedovala. Sobar Constant jima je stregel pri majhni mizi. Nato je prišel Duroc. Marija Walewska mu izprva ni zaupala; zdaj ga je pa čislala, in njegova na, a zvesta prav ji je bila po godu. Pomagal je Napoleonu pri urejanju poročil iz Francije, ki jih cesar zdaj ni več pregledoval z Maretom, da se je mogel dalj časa pomuditi pri Mariji.

Tako so počasi in mirno minevale ure. Marija je brala ali vezala. Napoleon si je delal izpiske iz poročil svojih ministrov ter metal sveže spisev in delovne knjige poleg sebe na tla. Velik ogenj iz drve je plapolal v visokem kaminu. Časih je Napoleon zaničljivo vstal, odrazil papirje z nogo, napravil nekaj korakov, se skozi okno ozrl na pokrajino, ki jo je še odeval sneg, se nato pogrel pri ognju in poljubil Marijo.

Zdaj je bila dovzetna za te dekaze njegove nežnosti. Ljubila ga je morda še ni, a zdaj, ko je živela z njim v tako tesni skupnosti, ga je bila spoznala. Občudovala ga je se vedno, le občutek, da je njegov plen, je bil več tolikanj motil. Napoleon je pogosto napadala otožnost, ki ji ga je delala posebej bližnjega. V takšnih trenutkih se je pritoževal nad osamljenostjo ljudi njegove vrste potreba po krepkem zaupanju in nad tem, da najde njegova poštena vdanost tako malo odziva. Zadoščeno, Marijo Walewsko je bil pregledal, in pogosto se je delal bolj razočaranega, kot je v resnici bil, ker mu je dobro delo videti, kako globoko so jo presunjale njegove tožbe in kako so se njene čuti tem bolj ljubeče upirale vanj.

Tako sta minila april in maj. Cesar je bil samo nekajkrat odsoten, kadar je moral k pred njim stražam. Več srečnih bojev mu je bilo vrnilo zaupanje. Golansk se je bil vdal Lefebvru. Novi pričetek vojevanja je bil pred durmi.

Dne 6. junija se je Napoleon pridružil armadi. In spet je udaril po bliskovo. Dne 14., na obletnico bitke pri Marengu, je uničil Ruse pri Friedlandu. Car Aleksander je s svojo razbito gardo brez topništva in brez zastav pobegnil čez Njemen.

Zvečer po bitki je Napoleon pisal Mariji Walewski kratko pismo:

"Potolkli smo sovražnika. Mir se kaže na obzorju. Mislim nate. Ljubim te. N."

Mir je bil v resnici neogiben. Aleksander je bil od Napoleona, veleumja, kakor oslepljen in ga je prosil za snidenje... Tilža... V nekaj dneh sta zgradila pogodbo in razdelila Evropo. Aleksander naj bi vladal od Vzhodnega morja do grškega otočja, Napoleon pa gospodoval zahodu. Saški kralj je postal veliki vojvoda varšavski. Poljsko so iz ozira na Rusijo le deloma obnovili. Polovico njenih nekdanjih pokrajin je ostala avstrijska ali ruska.

Ta novica je Marijo Walewsko silno potrla. Zmaga pri Friedlandu jo je bila navdala z nezmernimi upi. V duhu se je že videla pred popolnim uredenjem svojih sanj. Tila za jo je okrutno zdrnila v resničnost. Njen strastni slovanski značaj je vzplamenel. Preklinjala je Napoleona, ki jo je bil prevaril, in samo da bi mu zabrusila ta očitek v obraz in za zmerom končala z njim, je odpotovala za njim v Kraljevee.

V treh dneh, ki sta jih tam prebila drug z drugim, je Napoleon podvojil svojo nežnost in v nemo. Stori je celo, česar ni bil še nikoli storil ženski na ljubo: dajal ji je pojasnila, ji razlagal svoje politične razloge, ji razvijal svoje načrte. Da bi jo ohranil in prepričal, ji je odkrival tajne nagibe svoje doževne zmernosti.

Zmagovalec je sicer bil, a Rusija je bila prej ko slej nevarna, in Napoleon je potreboval miru. Potreboval ga je, da stare angleški odpor. Aleksander ne bi bil nikoli privolil v obnovitev Poljske pod njenim starim imenom in v njenih starih mejah.

Velika vojvodinja varšavska je bila jedro, okrog katerega naj bi se v bodoče zbirale pokrajine, ki zdaj niso bile dosegle svobode. To obnovenje se je moralo vršiti korakoma, da bi bilo trajno. In vobče! Mar ni imel še dovolj časa pred seboj? Najprej je bilo treba sprijazniti Evropo s tem, da stopa Poljska spet v družbo narodov. Ščasoma bo že dobila svoje mesto in svoj pravi obraz. V tem oziru naj se Marija Walewska zaneša nanj. Tako varnost cesarstva, kakor želja, ustreči Mariji, mu ne izgiba narekujeta, da ji prej ali slej podari domovino v njeni stari podobi.

S temi zatrdili in obljubami je potolažil razočaranje Marije Walewske. Spet je jela verovati in upati. Treba je bilo potrpeti; torej bo potrpela. Treba je bilo čakati; torej bo čakala.

Kje? Na Poljskem, med tem ko se bo Napoleon skozi Nemčijo vračal v Francijo? V to ni privolil. Hotel je, naj gre z njim ali vsaj prej ko mogoče pride za njim. Uprla se je ter izjavila, da pojde v Walewice in bo tam živela sama zase. Tdaj se je Napoleon vdal napadu svoje ihtljive, divje jeze. Zgrabil jo je za roke in surovo kričnil nanjo:

"Prideš. Moraš priti. Jaz tako hočem!"

Nato je s solzami v očeh dodal:

"Kaj ne veš, da ne morem več živeti brez tebe?"

In spet je odnehala. Hotela je ostati nekaj tednov pri materi, med tem ko bi cesar obiskal gornjo Italijo, kjer so ga pričakovali, nato pa priti na Francooski.

Priseči mu je morala, da izpolni to obljubo.

Sicer pa ne bi bilo treba prisege... Prišla bo, kajti zdaj ga ljubi. Ona, ki se ga je izprva tolikanj bala in se mu nato podvrgla samo iz upanja, da bo s svojim obsodbe vrednim padcem junaško kupila domovini odrešenje, se zdaj ne obotavlja več, niti več ne obzahuje. Ob ognju cesarjevih besed in

njegovih trpkih milovanj se je vnela kri te hčere severa, ki ji je bila ljubezen še nova. Zdaj ljubi Napoleona, ljubi ga strastno, sama od sebe, za zmerom.

In njemu je v najlepše znamenje zavest, da je ta mlada, nežna, ponosna in zvesta žena, ki se njene roke toli milo ovija njegova, iz svoje volje, brez razčunanja, brez častihleplja; da ga hoče samo gledati in biti odvisna od njegovih želja.

Kolikanj jo ljubi zaradi tega tudi on! Kolikanj jo bo zmerom ljubil! On, ki je vse imel, samo tega še ne, in ki je morla že obupoval, da bi to kdaj dosegel — on čuti pijanost, ki mu stopa v trezno, močno glavo. Kadar koli pogleda Marijo.

Bilo je nekaj dni po sprejemu Marije Walewske pri cesarici v Tuilerijah. Čeprav je bila ura šele enajst, je bila gro-

fica že povsem oblečena. Pravkar je bila napisala pismo cesarju, ki ji je bil sporočil, da ne utegne priti prej kakor jutri.

Nedaleč od nje je ležala v polkrožnem oknjaku na zofi, pogrnjeni s krasnimi kožami belih medvedov, knjeginja Pavlina, njena gostiteljica in prijateljica. Bila je oblečena v pisano tenčico in je imela še čipkasti nočni čepec na glavi.

Danes je bil spet eden njenih muhastih dni. Zatrjevala je, da ne zmore niti koraka, a vendar je hotela imeti ljudi okrog sebe. Zato se je bila dala v naslanjaču zanesti k Mariji Walewski. Že celo uro je zdaj veselo kramljala ter pripovedovala grofici Walewski, ki jo je raztreseno poslušala, sto in sto zabavnih zgodbi iz dvora Chailotu po Pavlininih lastnih vzorcih, ki jih je bil na srečo pregledal umetnik. Na desetih kraljih so bila namočena zrcala, v katerih se je odbijala prijetna svetloba dveh visokih o-

zanikarnejša od kreolke. Tako se je čudno razlikovala od Marije Walewske, ki je bila — po Napoleonovih besedah — preprosta in vrla kakor kateri koli njegovih grenadirjev. A do bližnjih stališči sta bili vkljub temu: visokost je znala ne gledati na svoje nore nagode čulsi, ti resnična čustva, in Marija Walewska je čutila, da ume bitti Bonapartova razvajenka tu di plemenita in pogumna.

Budoar, v katerem sta bili, je bil — kakor vsa palača — od najimenitnejših umetnikov tistega časa nezasišano bogato opremljen; stene so bile opete s svetlorjavo svilo, pretkano s srebrnimi kronami, sedeži iz sandalovine in vloženi s slono vo kostjo in bronom, preproge iz kraljevski tkalnice v Chailotu po Pavlininih lastnih vzorcih, ki jih je bil na srečo pregledal umetnik. Na desetih kraljih so bila namočena zrcala, v katerih se je odbijala prijetna svetloba dveh visokih o-

ken, ki sta gledali v park. V sobani je bilo zelo toplo. Dišeča drva so žarela v kamini. Vsi člani rodbine Bonaparte so bili zmrazljivi, najbolj pa Pavlina. Niti za trenutek se ni mogla ločiti od svoje zlate grelnice, v katero so bile umetno vrezane poljubljajoče se golobje dvojice.

Pravkar je bil nekdo rablo potrkal na vrata. Stara Dača, zvesta spletična Marije Walewske, ki se ob njenem odhodu s Poljskega ni bila mogla ločiti od nje, je na pol odprla vrata, šepetaje izpregovorila z lakajem nekaj besed in stopila k svoji gospe.

"Policijski minister vpraša, ali mu more njena prevziveness dovoliti razgovor." "Fouche!" je vzkliknila knjeginja Borgheska. "Kaj jaco tu?"

Nadaljevanje sledi v prihodnji prilogi.

Knjige, katere toplo priporočamo

MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najbolj pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.

MORSKI VOLK. Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani. Čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25

OD ŽIVLJENJA STRTA. Spisal M. J. Brene. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter prezgodaj padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50

OGENJ. Spisal Henry Barbusse. (337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.00

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberškega gospoda bo ostal v spominu slehernemu, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Prištevanje ga med najboljše sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50

ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA. Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.) Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlic temu pa lahko razumljiv tudi preprostem človeku. Cena 70c.

POD KRIVO JELKO. Spisal Peter Bohinc. (160 strani.) Rokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Grog. — Primeri rokovnjaške govorice. Povest temelji na zgodovinskih virih ter je poleg Jurčičevih "Rokovnjačev" svojevrstna v slovenski književnosti. Cena 55c.

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spisal Franc S. Finigar. 2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencev. Mladega Iztoka je zanesla pot v Bizanz, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zama prizadevala ujeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00

POSLEDNJI DNEVI POMPEJE. Spisal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohtelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfiteatru. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda. Cena \$1.25

PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA. Spisal Jaroslav Hašek. (2 zvezka 263 in 230 strani.) Če se hoče od sree nasmejati, čitajte to delo slavnega češkega humorista. Britka satira na staro Avstrijo. Švejkove pustolovščine ne izvajajo iz človeka samo smeha, pač pa krohot. Cena \$2.40

POVESTI IZ DNEVA IN NOČI. Spisal Guy de Maupessant. (157 strani.) V knjigi je zbranih dvajset najboljših črtic slavnega francoskega pisatelja. Vse od prve do zadnje so skrajno zanimive ter neprekosljive po svoji vsebini. Maupessant je eden najbolj čitanih pisateljev. Cena \$1.00

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vsi moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50

SAMOSILNIK. Spisal Anton Navačan. (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Navačana, ki se je proslavil s svojo zbirko "Naša vas." Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Stajerske. Cena \$1.50

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. Spisal Ivan Pregelj. (253 strani.) Tragična usoda župnika Golje, potomca tolminskega puntarja. Njegova puntarska kri je prav do smrti kljubovala. Knjiga vsebuje poleg drugih črtic tudi dve klasični pridigi Tomaža Rutarja. Cena \$1.50

TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.) Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikanec. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost vživi. Cena 85c.

TOLOVAJ MATAJ. Spisal Franc Milčinski. (151 strani.) Naš najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in priske, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefizlju je naravnost klasična. Cena \$1.00

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značaji so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50

CVETJE V JESENI — VISOŠKA KRONIKA. Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Visoška kronika" sta najboljši deli pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe sejanji se vršita v Škofji Loki oziroma v Poljanski dolini. Cena \$2.50

ZADNJA NA GERMADI. Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi dolenska Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarovnic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske. Cena \$1.00

ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj vživi v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljše prevoda si skoraj ne moremo želeli. Cena 85c.

ZLOČIN V ORCIVALU. Spisal E. Gaboriau. (246 strani.) Gaboriau je bil bolj ustvarjen za detektiva nego za pisatelja, dasi je tudi kot pisatelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagonetke, dokler ne prečita do konca. Cena \$1.00

ZIVI VIRI. Spisal Ivan Matičič. (411 strani.) Najznamenitejša delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00

AGITATOR. Spisal Janko Kersnik. (99 strani.) Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je živelo v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom. Cena \$1.00

ČOI CESARJA MONTEZUME. Spisal M. Rider Haggard. (383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50

Knjige Družbe sv. Mohorja

ŠEST KNJIG

1. Koledar za leto 1939
2. Zgodovina slovenskega naroda
Spisal DR. JOS. MAL
3. Življenje svetnikov
4. Slovenske večernice POVEST—"IZUM"
Spisala Metod Jenko in Viktor Hassl
5. Čuda narave
Spisala MARILJA AHAČIČ
6. Ura čiščenja

VSEH ŠEST KNJIG za \$1.35

Naročite pri:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Slovenic Publishing Company

Kratka Dnevna Zgodba

I AM O'FLAHERTY:

SIROMAKI

Bilo je rano tiho februarjsko jutro. Z morja, ki je naraščalo plimno, je prihajala lahna mljiva in se razgubljala po mivki na obali. Temno je bilo in strupeno mrzlo. Pono in pot nad obalo so povile velike črne sence. Zemlja je spala zavita v temo. Skraj morja je bilo polno morske trave, ki jo je navrhlo iz globin. Valovi, ki so le mirnaje rušili rano jutro, so malo po malo nalavljali blatno rdečo bilje.

Po poti je prihitel Patrick Derrane na ramenu vile, belo dnevno srajco zateknjeno za pas je v cokolah čofotal po močvirju; mršavo je skozi mrak gledal v plini morsko travo, so jo počasni gibi zdaj podjati, zdaj naplavljeni. Vesel polglasno vzdiknil in ste navzdol. Grede se je do nkov ugrezal v mehko belevko.

"Hvala Bogu." Bilo je petnajstega februarja, ni si še bil preskrbel morske trave, da bi z njo pognojil jivo za krompir. Šest tednov bil ležal za influenco, žena mu je bila od zimskih nadlog boleha, 4-letni sinček je ležal na smrtni postelji. Soto so v pretečenih mesecih vsi pokušili, v hiši ni bilo ne moke ne mleka in mavezanji so bili na lohotljivost sosedov — toda delo mora biti opravljeno.

Morsko travo si mora preskrbeljati in krompir mora posaditi, zakaj za toplimi poletjem spet zima, mraz, bolezen in nadloge. Siromaštvo ga je po mivki mivki podilo k obali.

Zdaj ni mislil ne na ženo, ne na sina, ne na lakoto. Urno je hodil s pešine k plimi in nazaj, dvigal z vilami morsko travo in jo stresal na spolzek kup. Delal je, kar je mogel, zobje na so mu šlepetali od mraza. V mar mu je bil le krompir, ki ga mora posaditi, in lakota, ta velika šiba božja, in strašni duh, ki zalezuje siromake in stori, da pozabljajo sedanje in mislijo le na prihodnje krize in težave.

Iz vasi je prišlo več moških, ki so vsi hiteli po mehki mivki na obalo. Pozdravili so Derrana in ga vprašali, kako je sinček.

"Slab je, zelo slab," je odgovoril. "Bojim se, da ne bo dolgo."

"Čemili se ga, blagoslovljena Devica!" so žalostni vzdiknili.

Siromaki sočestvujejo s človekom, ki je v tiski.

Sonec je vzhlo. Po polju, po obali in po morju je blestela

podnevna svetloba. Rdeča trava se je tu na obali pred temnim ozadjem modrega morja svetlikala ko sveža kri, ki sije nanjo sonce.

Derrane si je pripravil velik kup morske trave, za deset konjskih tovorov, in odšel domov. Ker je bil od boleznih obnemogel, je le stežka hodil. Ponoč ga je pekla slanica. Grede se je s pomnil na bridkost, ki je doma, na tarnanje in grobi ki se obeta otroku.

Njegova hiša je bila na začetku vasi. Bila je belo pobeljena, majhno podolgaste poslopje z lično slantato streho. Po dvorišču je bilo počejeno; ob hišnih zidovih so rastle zeleni grmiči. Vse je kazalo na dobro gospodinjstvo in na dobroga gospodarja. Toda siromaštvo se ne ozira na nič.

V kuhinji je bila samo sosed. Sedela je na stolu pred ognjiščem in nalagala na ogenj šipkovo hrst, da bi zavrela vodo v kotličku. Šepetaje je pozdravila Derrana.

"Kje je Brigita?" jo je vprašal.

"Šla je po kapljico mleka za svoj čaj. Miza je pogrnjena v veliki sobi. Pojdi noter. Voda bo vsak čas zavrela. Ona pride z mlekom takoj."

Ni se ozrla vanj. Mož je hotel nekaj reči a gledal le vrata male sobe, kjer je ležal sinček.

"Ali je kaj drugačen?"

Ženka je znajala z glavo. Pokazala je proti veliki sobi in znova velela: "Pojdi noter."

"Šel bom in pogledal."

"Ne, nikar," je rekla sosedka in skočila pokonci. "Zdaj spi. Sreč te bo bolelo, če ga boš gledal. Pojdi vendar in sedi k mizi."

V tem je z lončkom pod predpasnikom prišla Derranova žena. Bila je majhne postave in okroglega obraza. Odprtih ust in razprtih velikih modrih oči je strmela, kakor bi se čudila nečemu strašnemu, česar ni mogla razumeti. Mož in žena sta se spogledala, spregovorila pa nista besede. Ni jima bilo potreba govoriti. Zrla sta si iz oči v oči in vedela vse, kar sta si imela povedati. Bila sta preprosta pa ljubila sta se in zato ni bilo treba besede. Če se dva od srea ljubita, ni med njima nič skrivnega.

Mož je povešene glave stopil v veliko sobo. Razpravil se je, ker je imel obleko od morske trave vsu premočeno. Žena mu je dala drugo. Preoblekel se je in sedel k mizi. Žena pa ni prisledla, ker je bilo na mizi kruha le za enega in še za tega

ne zadosti. Toda mož je kruh razpolovil in ga ji ponudil pol.

"Ne bom jedla kruha," je zavrnila. "Kar ti pojej. Nisem lačna."

Plašno je strmela vanjo. Stala je ob mizi, pila čaj in gledala skozi okno. Ko je motri njeno shujšano postavo in rdeče žilice na majhnih rokah, pred letom ali pred dvema se tako gladkih in nežnih, se je razjezil nad vsem svetom. V grlu je začutil nekaj slane in začelo ga je dašiti. Bog! O, Bog! Zakaj ne more vse od kraja raztrgati, zlomiti, uničiti! Zakaj ga revščina pritisne k tlom, da nič ne velja, da je ubog, zapuščen, zvezan, vklečen. Zakaj ta lakota in pomanjkanje!

Solza mu je spolzela iz očesa. Vstal je in položil ženi roko okoli pasu.

"Jej, Brigita," ji je prijazno velel. "Deklar naju Bog družji, bo še vse prav."

Obnila se je k njemu, naslonila glavo na njegove prsi in bruhnila v jok.

"Nikar, nikar, mila moja," je dejal. "Saj jokati nič ne pomaga."

"Odpusti," je vzdihnila in si obrisala oči. "Vsa iz sebe sem. Samo enega imam, samo tega sinčka! Zakaj ne ostane pri meni?"

"Nikar, mila moja. Nikar tako. Bog je vseomogočen."

Pojedel je in odšel. Šel je po konja in odjezdil na obalo. Konj je glavo visoko držal in rezgetal, rdeče telo mu je drgetalo od mraza, a počutil se je veselega, ker se je gibal; saj se spomladi vsaka žival veseli življenja. Derrane pa je sedel na njem s sree ko kamen trdim in mislil, mislil —

Okoli poldneva je mož vsu morsko travo stovoril na njivo. Vrnil se je v vas. Domov pa se je bal priti, zakaj, ko je stopal s klanca pred vasjo, je videl sosede hiteti k svoji hiši. Prestrašil se je in sree mu je za hip prestalo biti.

Na dvorišču je skočil s konja in stekel k vratom.

"Kaj se je zgodilo? Kaj se je zgodilo?" je kričal.

Na pragu je zaslišal ženin glas, ki ga je bilo zdaj pa zdaj čuti med glasnim tarnanjem, ki se je trgalo iz ust okoli hiše sedečih žensk; iz zategnutih glasov se je izvijala človeška žalost.

Stekel je v malo sobo in našel ženo na kolenih ob postelji. Drug ob drugem sta se jokala.

WPA Prometna raziskovanja povečala varnost

Po poročilih iz naših poglavitnih mest je varnost v cestnem prometu napredovala vsled WPA pomoči. Ker je število smrtnih nezgod naraščalo od leta do leta, so se naše občine končno obrnile na znanstvo, da jim pomaga. V mnogih krajih je manjkalo denarja za delo kontroliranja prometa, dokler ni federalna vlada priskočila na pomoč. WPA raziskovanja prometa so imela za posledico večjo varnost vseh vseh.

Mesto Cleveland, Ohio, je dolga leta imelo razmeroma eno izmed največjih števil smrti vsled avtomobilskih nezgod v vsej deželi. L. 1936 sta WPA in mesto organizirali projekt za prometno kontrolo. Dalo je zaposlitev 120 belovratniškim delavcem, vstevši inženirje, risarje, števec in pisarniške delavce. Projekt je imel za posledico razna priporočila za prometno kontrolo, ki sta bila sprejeta od mestnih oblasti tam in drugje. Tako se je zgodilo, da je lanske poletje minulo štirideset dni v Columbus brez nikake smrti vsled prometnih nezgod in časopisi širom dežele so zabeležili to novico na prvi strani.

To je le en primer. V zadnjih treh letih je WPA potrošila več kot dvajset milijonov dolarjev v vedanju za delavce na projektih za prometno kontrolo, pri čemer vsi ti delavci so bili vzeti iz reliefnih seznamov.

Mere, ki so potrebne za povečanje varnosti, so različne po raznih krajih. Nekatje se najde, da se obstoječa prometna pravila uveljavljajo površno, in tu treba večje strogosti. Z druge strani se nekatje najde, da

treba instalirati nove prometne svetilke. Nekatje so celo ugotavljali, da je boljše odstraniti neke prometne svetilke. Ali pa treba zgraditi prometne otoke. Dostikrat je treba nvesti nova pravila za parkanje.

Mesto New York je po najboljši dalekosežnem raziskovanju prometa, ki se je kdaj izvedlo v njegovi zgodovini, je l. 1936 steklo pohvalno nagrado od Narodnega varnostnega sveta. Prometno raziskovanje je bilo izvedeno od WPA delavcev.

Znanstvo prometnega inženirstva, ki je bilo potom WPA projektov postavljeno v službo javnosti, je razmeroma nova stvar. Prišlo je v obstoj z naraščanjem avtomobilskega prometa. Proučuje prometne probleme v svrhu, da se omogoči popolna in varna raba naših cest pod modernimi razmerami.

Ti prometni inženirji pripravljajo mape in grafe, iz katerih inženirski strokovnjaki morejo izvajati svoje sklepe. Ni nikakega dvoma v mislih mestnih oblasti, da se ti projekti za prometno kontrolo izplačujejo mnogoterokrat z rešenimi življenji in večjo udobnostjo za vse one, ki rabijo ceste in poti. Ob izvajanju sprememb v zemljo varnostnih priporočil pripravljajo se razne gradnje, ki dajejo zaposlitev WPA delavcem. WPA je zgradila skoraj petdeset tisoč milj novih cest in izboljšala več kot sto in petdeset tisoč milj starih cest. Zgradila je mnogo milij varnostnih ograj, na tisoče mostov in mnogo bolj podstav ob cestnih ovinkih. Storila je mnogo, da večni tok prometa postane učinkovit in varen.

POVRATEK PROSTOVOLJCEV

Slika nam kaže skupino ameriških prostovoljcev, ki so ob povratku iz Španije, kjer so se borili na strani republikancev, položili pred "Večno luč"—spomenik padlim vojakom v svetovni vojni — venci.

BLAZNIKOVA
Pratika
za leto 1939
Cena 25c
s poštino vred.
"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Karl May

IZ BAGDADA V ŠTAMBUK

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA:

Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA:

Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Samarih. — Med Jezidi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA:

Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA:

Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.

Cena \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Kovač Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V golobjaku. — Mohamedanski svetnik

Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA:

Izzeljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.

Cena \$3.50

WINNETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA:

Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.

Cena \$3.50

ZUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Prejšnji teden je mrzli val preplaval države Srednjega zapada. Slika nam kaže vlačilne čolne, ki so zamrzneni na Michigan jezernu.

SLEHERNI

včasih greši.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. R.
22

"No, potem vam bo prihodnje tedne v tem dovolj vtreženo. Moja hči se je odpovedala, da se poslovi od svojih prijateljic in zato vas ji ne morem predstaviti. Pa zato je še čas v St. Moritzu. Te njene prijateljice so tukaj njena edina družina. V St. Moritzu pa se naj vdeležuje vseh družinskih prireditvev. Jaz pa sem se moral vsemu temu odpovedati. Skupaj obiskujeva samo kako gledališče, koncerte in kino. Zato me zaradi moje hčere veseli, da je naš oziroma družinski krog dobil v vami in vaši sestri nov dodatek."

"Zelo dobri ste, gospod Werder. Toda — sedaj pa vas najbrže ne smem več nadlegovati."

"Tudi vas nočem več zadrževati, ker boste hoteli še nekaj ur biti s svojo sestro. Torej jutri more vaša sestra priti k nam. Gospa Reichertova je naročila, da je za njo pripravljena soba z razgledom na jezero pripravljena. Prosim, da ji izročite moj pozdrav in pozdrav moje hčere. Povejte ji, da naj dobro skrbi za se, da bo pozabila na prejšnje čase velikih skrbi."

Stisneta si roke in Gunter odide. Komaj pa je Rudolf Werder zopet sam, zopet sede k svoji mizi in iz predala vzame moder ovitek, v katerem so bili shranjeni izročki iz časopisov, ki so ga najbrže zelo zanimali, kajti vedno in vedno jih je prebiral. Modre nacenike je odložil, kakor hitro je odšel Gunter in jih šele zopet natakne, ko sliši, da je prišel avtomobil z njegovo hčerjo.

Ko modri zavitek zopet zapre v predal, vstane in odpre vrata v svojo obo. Počasi, opirajoč se na palico, gre svoji hčeri naproti. Pripravljen je na svojih obiskih, nato pa pravi smeje:

"Vse moje štiri prijateljice so v splošnem površne in dolgočasne. Niti ena se ne more primerjati z Gundo."

Oče ji smeje priklama.

"Tudi jaz mislim, da se ne morejo primerjati z junaško malo sestrom mojega tajnika. Pa tudi ti si moreš vedno poskati njeno družino, kadar se zopet vrne."

Gresta v družabno sobo in oče ji pripoveduje o Gunterjevem obisku.

"V vsakem oziru sem vesel, Joana, da boš v njem imela dostojnega spremljevalca in te morem mirno prenesti tobi tako ljubemu zimskemu športu. Sam je zelo vnet za zimski šport. Na družinskih prireditvah v St. Moritzu boš tudi imela dobrega plesalca, sveda, če ne boš sklenila kakih drugih vezí. Kajti plesati hočeš na vsak način."

Gunda nekoliko zardi pri misli, da bo tedaj Gunter Bertram njen kavalir. In s porednim nasmehom pravi:

"Čudovito lepo si preskrbel za mene, dragi oče, da ne bom samo kakor kakšna cvetlica v zatišju."

Tudi oče se smeje, toda pravi:

"Sveda boš mogla plesati samo z njim, ako te veseli. Pa tudi mislim, da ne boš več dolgo igrala vlogo cvetlice v zatišju."

Nastane kratek molk.

"Sicer pa, kako se počutiš danes, oče?" prekinje Joan molk.

"Izvrstno! Mala Gunda me je včeraj tako razvedrila, da se danes počutim mnogo boljše, kot doslej."

Jornine oči ga svetlo pogledajo.

"Kako krasno, oče! Ako je Gunda napravila na tibi tako dober vtis, tedaj jo bomo pogosto povabili."

"S tem sem popolnoma zadovoljen. Pa tudi od vsake njega obveščanja z Gunterjem pričakujem mnogo. Poleg tega pa bo opravil mnogo mojega dela, ki mi je polgoma postaja odveč in prenaporno. Vse to, upam, mi bo mnogo pripomoglo k mojemu zdravju."

Joana ga objame.

"Kako bi bilo to lepo, oče! Kako hvaležna bom Gunterju in njegovim sestri, ako ti bosta mogla pomagati, da se razvedriš."

Ko Joana kmalu nato odide, da se preobleče, oče še dolgo časa zamišljen gleda pred se. Namenoma je govoril, da upa, da bo kmalu ozdravel — kajti prišel je do trdnega sklepa, da se odpove svojemu tajinstvenemu dvojnemu življenju. Sam mu tega že dolgo ni treba, kajti njegovo pošteno pridobivanje premoženja je bilo dovolj veliko, da obvaruje njega in hčer vseh skrbi. Še je pri vseh duševnih in telesnih močeh, Toda, ko bi mu to moči nekega dne odpovedale? Kako lahko bi se potem zgodi, da se mu bo kako njegovo trgovsko podjetje zrušilo!

Valed propada bankirja Jamesa je že imel dovolj skrbi. S svojo stalno krinko je preskrbel vse, da tudi v najslabšem slučaju ne bo mogel nikdo iznajti, da se piše Rudolf Werder in da je Joanin oče. Kak nepoznan nastanek bi izpustil s pozorišča. Za to potreben strup je vedno nosil s seboj in Rudolfa Werderja bi razglasil za pogrešanega in se ne bi nikdar več vrnil.

Toda, če bi se res kaj takega dogodilo, ali ne bi moglo za Joano nastati kakšne sitnosti? Za vsak slučaj bi bilo boljše, da se uradno poslovi od življenja.

Toda samo na to ne misli.

Včeraj, ko je mogel pogledati globoko v skrbi polno, toda junaško prenašeno življenje pogumnega dekleta in njenega brata, se ga je polotilo neizmerno veliko hrepenenje, da bi mogel saj še nekaj let popolnoma pošteno živeti. Že, ko je Gunter tako junaško priznal poverljivo bankovca, se ga je polotilo globoko osramočenje.

(Dolga prihodnja)

DEMONSTRACIJE V PARIZU

Pariški študentje so vprizerili bučno demonstracijo proti italijanskim zahtevam po Koriki, Tunisu in drugem franco-kem ozemlju.

Razne vesti.

PO MUZEJU USNjenih IZDELKOV.

Mesto Offenbach v Nemčiji ima muzej, kakršnega ni na svetu: muzej usnja. Oziroma usnjenih izdelkov. Ustanovil ga je voditelj tamonjske umetno obrtne šole prof. dr. Hugo Eberhardt. Muzej je bil ustanovljen že leta 1917, v nove prostore — nekdanji paviljon za velodrom — pa je prišel leta 1928 in danes so v njem zbrani dragoceni predmeti, ki kažejo mnogovrstno porabo usnja. V lepem redu in smoteno razvrščenih skupinah je tu razstavljenih 15.000 predmetov v nekaj nad 500 omarah v 28 sobah.

Težko je opisati, kako se pozamezne zgodovinske dobe zrcalijo v porabi usnja. Človek se je usnja posluževal že v davnih časih in se ga poslužuje še danes, zato je v tem razvoju lepo ogledalo kulture. Ne samo čevlji in rokavice — to je le kromen oddelk muzeja — ampak tudi skrinjice, pasovi, dragocene platnice, pokrivala celo steklenice iz usnja in nakit, moreš tu videti od najpreprostejših oblik do najrazkošnejših. Mašna obleka iz usnja, slike na usnju, pisemske ovojnice, daljnogledi, sedla iz raznih delov zemlje in raznih dob — to so stvari, ki spadajo k pravim zakladom muzeja, zlasti ker so nekateri predmeti očiščeni z dragocnimi kamni ali pozlačeni, kakor se je razkazoval zlasti srednji vek.

Kakor v splošnih muzejih za živali, tako je v tem muzeju povprečen obiskovalec še najbolj dovzeten za zbirko čevljev, ki je res zelo popolna. Ob celih stenah stoji po predalih obuvala vseh narodov in vseh časov. Tu so tudi najstarejši doslej znani čevlji: par otroških čevljev iz nekega groba v Gebelah v Egiptu, nekega iz dobe 4000 let pred Kr., stari so torej že blizu 6000 let. Da se stari Egipčani že dobro znali ravnanje z usnjem, kažejo lepi rdeči sandali. Poleg teh usnjenih izdelkov iz egiptovske dobe je še več usnjav z egiptovsko pisavo, s katerimi so bile opasane mumije.

Iz Japonske so tu ženski čevlji za stinjene noge (da so manjše in — lepše), iz Kitajske čevlji z visokimi podstavki. V tej zbirki so tudi obuvala iz Indije, Tibeta, Perzije, Afrike, Amerike, polarnih krajev, iz Turčije, Balkana (tudi bosanske "nanule" vidiš tukaj), iz Grčije, Rusije, Ogrske in alpskih dežel (poročila ne povedo, ali je prof. Eberhardt našel tudi slovenske "cokle" in jih razstavil v tem muzeju.)

Dragocenosti iz usnja so v posebnem oddelku. Tu so

usnjeni okraski iz egiptovskih grobov, štiti iz najstarejših dob, nožnice za bodala, kovčgi in šatulje kraljev in kraljice iz srednjega veka. Med temi je zlasti dragocena zbirka platnic iz kužnice Franca I., Marije Stuart in Ludvika XIV. Sveda vsi ti predmeti niso izdelani samo iz govejega usnja, ampak iz usnja najbolj redke divjačine (los, samorog, slon, gazela, severni jelen). Iz Mehike, Afrike, Amerike, srednje Azije, z otokov Tihga oceana so zbrani raznovrstni vsakdanji predmeti, pa tudi bojni znaki in znamenja ravnarj s sovražniki, kakor mumificirane glave maorških poglavarjev, skulpt Dekota Indijance in obleke Indijancev iz Severne Amerike iz jelenjega njenja. Ustanovitelj muzeja, že omenjeni prof. Eberhardt, je te predmete začel zbirati že l. 1907, zato je — ob sodobnem mnogih usnjav — zbral tako zbirko, ki je pač edinstvena na svetu.

V PETIH TEDNIH SE JE NAUČIL KITAJŠČINE.

Raoul Depincte, 24-letni inženir iz Pariza je dokazal, da je nenavadno nadarjen za jezike. Ponudil so mu vodilno mesto v neki kitajski tvornici, vendar s pogojem, da se mora v najkrajšem času naučiti kitajškega jezika. Inženir se je lotil študija in v petih tednih se je toliko naučil kitajščine, da je lahko že nastopil svoje mesto.

Ko obnovite naročnino, pridajte še 50 centov za S. A. Kolar za leto 1939.

NASELBINE, KJER ŽIVE SAMA DEKLETA.

Naselbin, kjer žive same ženske, je na svetu več. Ena sama je pa taka, ki so jo ustanovile same ženske, živče ločeno od moških. Te ženske tudi same gospodarijo v naselbinah po svojih zakonih. To je naselbina Brighton v kanadski državi Alberta sredi prerije, tam, kjer se reka Athabaska približuje Manjšemu otočnemu jezeru (Slave Lake).

Ime Brighton je znano iz Anglije in tu bi utegnil kdo misliti, da gre za naselbino vtoglavih Angležinj ali Američank. Toda naselbino so ustanovile in jo upravljajo Indijanke, in sicer izobražene in študirane z daljnega juga, iz mehiškega plemena Pueblos. Prve Indijanke so prihajale v naselbino na konjih kakor prave Anaconke leta 1919. Kaj jih je privleklo tja? Zakaj so zapustile solčni jug in se naselile tu same, da bi se borile z ženskimi urugani? Napotila jih je k temu velika plodnost plemena Pueblos, plodnost, ki se je žal kazala tako, da so se rodile majhne same deklice. Poglavarji so bili vsi obupani. Na enega dekca je prišlo 22 otrok. Kaj početi z rimi? Poslali so jih študirat v Združene države. Dekleta so študirala medicino, pravo, slikarstvo, kiparstvo in tako dalje, toda na študijah so se vračale vedno domov.

Tedaj je pri postal spor med moškimi in ženskimi spolom. Med civiliziranimi moškimi ki hočejo živeti še vedno po starih tradicijah in med ženskami, ki so spoznale novo civilno življenje, je nastal velik inševni prepad. Tradicionalna vlada mehiških pad ženskami se je zdelo izobraženim dekletom neznosna. In zato so sklepale poiskati si nov dom ter živeti na sveto brez moških. Zlati šteje njihova naselbina

VSE PARNIKE
in
LINIJ
ki so
važne za
Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th ST., New York, N. Y.

na Brightonu 100 lepih lesenih hiš, lepo urejenih in pobarvanih z živimi barvami. Prerija naokrog je izpremenjena v keruzno in žitno polje, pri hišah so stajajo dobro rejeno živino, naselbina ima pa tudi fermo, kjer rede indijanska dekleta divjačino, ki daje krzno in pa eksotične ptice, čijih perje se rabi za okraske.

V kolikor ne delajo naše anaconke na polju in ne hodijo na lov, sede v udobnih sobah, okrašenih s preprogami in se ukvarjajo z ročnimi deli. Njihovi izdelki so že znani in prodajajo se po vsej Kanadi in Združenih državah. Ni čudno, saj so to izdelki študiranih žensk, visoko umetniški in originalni. Brightonske plemena štejejo zdaj okrog 250 izobraženih in marljivih deklet iz plemena Pueblos in Tinnel. Dekleta so v naselbinah zelo zadovoljna. Tu pa tam se zateče k njim tuja Indijanka z otrokom na hrbtu. Sorejnice jo, ne da bi jo vprašale po njenem življenjskem romanu. Če je njen otrok deček, lahko ostane v naselbinah samo do tretjega leta, potem ga pa pošljejo k njegovemu plemenu. Naselbina vpliva privlačno tudi na dekleta bele polti, tako da živijo v nji zdaj tudi dve Američanki.

ŽETEV NA ZEMLJI.

Bogata je zemlja in skoraj v vsakem času človeku kaj prinaša, da ga preživlja. Zaradi različnih toplotnih pasov, k dajo letočne čase, je žet v na zemlji v posameznih delih v kaj različnih časih. Teh časov je skupaj več kot tri četrtine leta in samo v dveh mesecih ni v nobenem kraju žetve. Ogledno si ta koledar žetve na našem planetu.

V Avstraliji, na Novi Zelandiji, v večjem delu republike Chile in v nekaterih pokrajinah Argentine žanjejo v januarju. V februarju žanjejo v Vzhodni Indiji in pas žetve se pomika proti severu in na zahod, kjer se konča v marcu. Mehika, Egipt, Perzija, Sirija žanjejo v aprilu, severni del Male Azije, Kitajske, Japonske, Tunisa, Alžir, Maroko in Texas pa v maju. V juniju žanjejo v Kaliforniji, Španiji, na Portugalskem, v Italiji, na Grškem, na Siciliji in v nekaterih južnih pokrajinah Francije. V ostali Franciji, v srednji Evropi, in južni Rusiji in v večjem delu Združenih držav žanjejo v juliju. V avgustu žanjejo Nemčija, Belgija, Nizo-

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V Jugoslavijo:

Za \$ 2.50	Din. 100
\$ 4.85	Din. 200
\$ 7.20	Din. 300
\$11.00	Din. 500
\$22.50	Din. 1000
\$44.50	Din. 2000

V Italijo:

Za \$ 6.30	Lir 100
\$ 12.—	Lir 200
\$ 20.—	Lir 500
\$ 57.—	Lir 1000
\$112.50	Lir 2000
\$167.—	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITROMENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENJAM GORI ALI DOLJ

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah, dovoljujemo še boljše pogoje.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

zemska, Švedsko, Škotsko, Norveško, večji del Kanade in Rusije. V najsevernejših delih teh predelov dozoriijo zadnji pridečki, ki dajo sicer bolj skromno novino, šele v oktobru. Torej sta samo dva meseca v letu, november in december, v katerih na zemlji nikjer ni žetve ali kakršnihkoli že novih pridevkov.

POSEBNE VOJAŠKE VAJE.

Dunajski dopisnik londonskega "Daily Telegrapha" poroča, da so prejeli številni vojaški rezervisti na Dunaju poziv na posebne vojaške vaje. Prizadeali se morajo v najkrajšem času javiti pri svojih kadrih.

NOVA MORSKA POT V VLADIVOSTOK.

Službeno poročilo iz Moskve pravi, da se bo desedanja pot iz Leningrada v Vladivostok spremenila. Doslej je šla ta pot skozi Sueški prekop, posikal na poti skozi Panamski prekop. "Čeljuskin" je že kot prva ladja potoval v tem praven.

MEDVEDI RAZTRGALI KMETE.

V bližini naselja Ali Jurta v Kavkazu je te dni toba vedov napadla sani, na katerih so se peljali štirje kmetje. Zverji so najprej raztrgale konje, nato pa raztrgali kmete.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

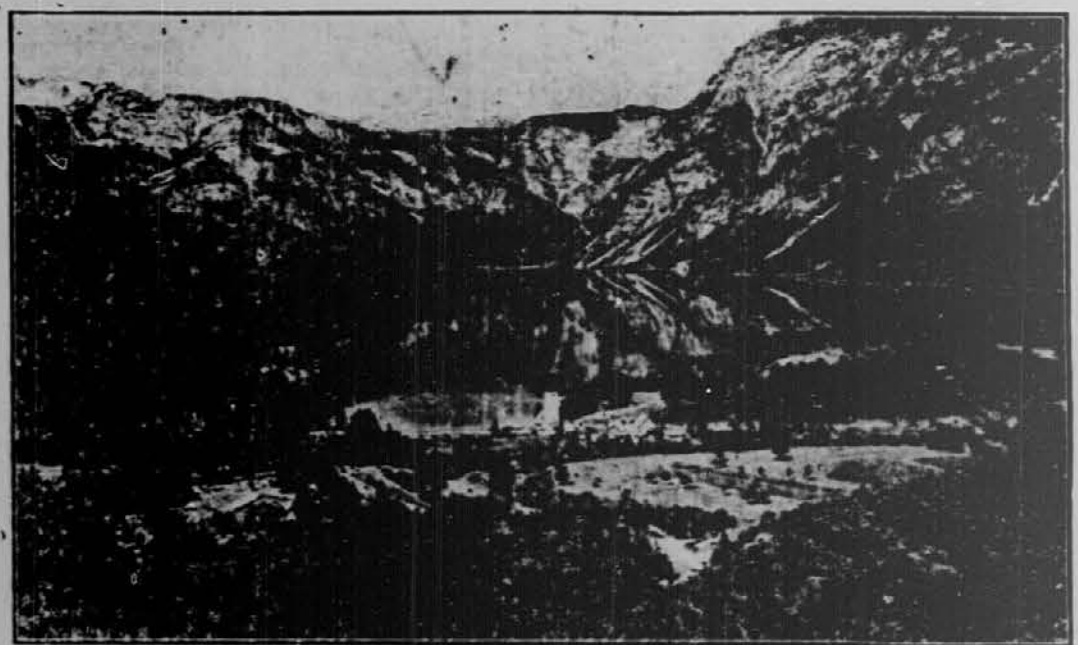
Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

Bohinjsko jezero